

MEIERIJSTAD

Sportief in beweging

Sportnota
Gemeente
Meierijstad

LEESWIJZER

Deze sportnota start met de samenvatting van onze ambities met betrekking tot sport en bewegen voor 2030. Deze ambities vormen de leidraad voor de opstelling van deze sportnota. De sportnota is afgestemd met de Sportraad Meierijstad.

In de inleiding maken we een koppeling met de belangrijkste informatiebronnen voor ons sportbeleid: de input vanuit de sportverenigingen, de bevindingen van de fusiewerkgroep Onderwijs, Kunst & cultuur, Sport en Overig Welzijn (OKSOW), het collegewerkprogramma Mijlpalen voor Meierijstad en de programmabegroting 2018 en de meerjarenbegroting 2019-2021.

Daarna volgen drie inhoudelijke hoofdstukken waarin achtereenvolgens kaders worden geven voor de verdere uitwerking van de ambities met betrekking tot inwoners meer laten bewegen, de maatschappelijke rol van vitale sportverenigingen en voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen. Deze drie inhoudelijke hoofdstukken zijn alle op dezelfde wijze opgebouwd. Vanuit onze sportambities beschrijven we wat we willen bereiken en bieden we een uitwerking in actielijnen met concrete acties.

Tot slot besteden we nog aandacht aan respectievelijk de economische waarde van sport en bewegen, financiën, organisatie en communicatie.

SAMENVATTING

De kracht van sport

In Meierijstad geloven we in de kracht van sport. Sport is gezond en draagt bij aan ontwikkeling van mens en maatschappij. Sport verbindt, biedt ontmoetingsmogelijkheden en biedt kansen tot mee (blijven) doen in de samenleving. Sport geeft plezier samen en alleen. In deze overtuiging hebben we drie ambities voor 2030. We kiezen hierbij voor 2030 omdat we graag verder vooruit willen kijken dan de termijn van de Mijlpalen van Meierijstad.

Ambitie 1: Door sport en bewegen staan nog meer inwoners gezonder en hierdoor ook prettiger en actiever in het leven.

We stimuleren de breedtesport, omdat sportieve activiteiten bijdragen aan een gezonde leefstijl. Tevens willen wij het multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen stimuleren. Multifunctionele accommodaties zien wij als basisvoorzieningen in de directe wijk- en leefomgeving, omdat zij voorzien in sport en leefbaarheid in de wijk of het dorp. Ook inwoners die op latere leeftijd starten of weer beginnen met sport moeten de juiste sportkeuze (weer) kunnen maken. Een passend sportaanbod door vitale verenigingen met goede voorlichting is daarbij van belang.

Wij bieden elke burger, met of zonder beperking, dichtbij een toegankelijke, betaalbare en veilige sportvoorziening van een duurzame kwaliteit. Initiatieven voor kleinschalige en Meierijstad brede evenementen ondersteunen we, opdat zoveel mogelijk inwoners meer gaan bewegen en de evenementen meebeleven.

Ambitie 2: Vitale sportverenigingen pakken een maatschappelijke rol

Sportverenigingen zijn een belangrijke partner bij het succesvol laten zijn van het sportbeleid. Sportverenigingen zijn bij voorkeur open verenigingen met een open houding naar buiten: vraaggericht naar de eigen leden en de buurt, samenwerkend met andere (sport)organisaties in de wijk en een goede balans tussen clubliefde en maatschappelijk actief zijn. Om dat te kunnen doen moeten de verenigingen wel vitaal zijn. Meierijstad wil samen met deze vitale open verenigingen een zo breed mogelijk sport- en beweegaanbod aan kunnen bieden aan de eigen leden en de buurt. Diverse sportverenigingen hebben behoefte aan professionele verenigingsondersteuning, juist ten aanzien van de maatschappelijke functie, en aan gemeentelijke stimulering van samenwerking en kruisbestuiving tussen de sportverenigingen. Prestaties van sporters en sportvrijwilligers erkennen en waarderen we tijdens een sportgala.

Ambitie 3: Er zijn voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen.

De gemeentelijke sportvoorzieningen zijn betaalbaar en van goede kwaliteit, zodat mensen hier graag gebruik van maken. Sportverenigingen krijgen de mogelijkheid om hun accommodaties naar eigen inzicht te exploiteren (right to challenge). Inwoners, sport- en beweegaanbieders, organisaties en bedrijven huren de ruimtes online. De sportvoorzieningen zijn duurzaam ingericht. De buitenruimte nodigt uit tot sport en bewegen. Mensen wandelen, fietsen en lopen volop hard langs de mooiste plekken van Meierijstad. Voor ontstane bijzondere situaties bieden of zoeken we een oplossing.

Wat levert sport op?

Sport en bewegen kan leiden tot diverse positieve effecten, maar soms ook negatieve effecten van bijv. blessures. Het algemene maatschappelijke resultaat is positief en kan per persoon oplopen tot circa €25.000-100.000. Dit komt vooral op het conto van de baten ten aanzien van arbeid en gezondheid. De

sociale waarde van sport kan echter nog zeer beperkt in geld uitgedrukt worden. Hierbij is het van belang op te merken dat nog geen rekening is gehouden met de kosten die gemaakt worden om mensen in beweging te krijgen. Deze informatie uit het onderzoek naar de economische waarde van sporten en bewegen van Kenniscentrum voor Sport bevestigt dat het loont om te investeren in sport en bewegen.

Wat betreft financiën worden in het hoofdstuk financiën, organisatie en communicatie de investeringen en bestedingen toegelicht, zowel diegene die al gedekt zijn in bijvoorbeeld het Mijlpalendocument, als de bestedingen die nog niet gedekt zijn. Ook worden uitgangspunten gesteld voor de harmonisatie. Ook de totstandkoming van de nota via overleg met de sportwereld (bijv. Sportraad), en wetenschappelijk (bijv. Mulier Insituuut) en politiek (bijv. Mijlpalen) gedragen inzichten wordt in dit hoofdstuk toegelicht.

AFBEELDING 1: SPORTAMBITIES VAN MEIERIJSTAD

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER.....	2
SAMENVATTING.....	3
INHOUDSOPGAVE.....	5
1 INLEIDING	6
2 DOOR SPORT EN BEWEGEN STAAN NOG MEER INWONERS GEZONDER EN HIERDOOR OOK PRETTIGER EN ACTIEVER IN HET LEVEN	8
Actielijn 1: meer inwoners sporten en bewegen waarbij de focus ligt op breedtesport	9
Actielijn 2: veilig sportklimaat (respect, sportiviteit, open cultuur en veiligheid)	15
Actielijn 3: sport en bewegen als middel binnen het sociaal domein.....	18
Actielijn 4: stimuleren gezonde levensstijl voor inwoners	24
Actielijn 5: ook voor inwoners die leven met een beperking een aantrekkelijk sportaanbod	26
Actielijn 6: ondersteunen Meierijstadbrede en overige sportevenementen	28
3 VITALE VERENIGINGEN PAKKEN EEN MAATSCHAPPELIJKE ROL	29
Actielijn 1: Vitale sportverenigingen	30
Actielijn 2: Open sportverenigingen	31
Actielijn 3: Samenwerking	32
Actielijn 4: Sociaal-maatschappelijke betrokkenheid	32
Actielijn 5: ondersteuning, erkenning en waardering van sporters en sportvrijwilligers	33
4 VOLDOENDE, KWALITATIEF GOEDE EN BETAALBARE SPORTVOORZIENINGEN	35
Actielijn 1: Harmonisering van sporttarieven en –subsidies	36
Actielijn 2: voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen	40
Actielijn 3: Ruimte voor innovatie en ondernemerschap (right to challenge).....	45
Actielijn 4: Lekker (ongeorganiseerd) sporten en bewegen, ook in de openbare ruimte	46
Actielijn 5: Oplossingen voor bijzondere situaties	47
5 WAT LEVERT SPORT OP?.....	50
Economische waarde van sporten en bewegen	50
6 FINANCIEN, ORGANISATIE EN COMMUNICATIE	53
Financiën	53
Programmabegroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021.....	53
Voorstellen voor nieuw beleid (nog niet gedekt).....	55
Organisatie	55
Communicatie.....	56
BIJLAGEN	58

1 INLEIDING

Sport en bewegen zijn essentiële onderdelen voor een fysiek en sociale gezonde omgeving. Sport en bewegen kunnen een grote positieve bijdrage leveren aan verschillende maatschappelijke vraagstukken, zoals de transities, het gezondheidsbeleid (zowel preventief als curatief) en het jeugdbeleid, maar ook het blijven participeren van de kwetsbare groepen in de maatschappij. Sport bevordert de sociale vaardigheden en – attitudes. Na het gezin en de school is sport immers het derde opvoedingsmilieu. Ook voor het tot stand brengen en houden van sociale netwerken heeft sport een belangrijke taak. Niet alleen verbreedert de sport (verschillende culturen) maar ook blijft sport een van de belangrijkste invullingen van de vrije tijd. Niet alleen actieve deelname op prestatieniveau is daarbij belangrijk maar ook alle vrijwilligerstaken, de toeschouwers, en het recreatief beoefenen van sport en of beweegactiviteiten zijn van groot belang.

Gemeenten dragen verantwoordelijkheid voor het faciliteren van de lokale sportbeoefening en hebben, met een volledig autonoom sportbeleid, het grootste aandeel in de financiering van de sportsector. Ongeveer 90% van de overheidsbestedingen aan sport (exclusief overheidsuitgaven aan bewegingsonderwijs) komt van gemeenten. Naast de sporter zelf en het bedrijfsleven zijn gemeenten de voornaamste financier van de sportsector.

Als start voor een toekomstig sportbeleid heeft de gemeente Meierijstad de Sportmonitor 2017 uitgezet om met name een beeld te krijgen hoe de sportverenigingen er voor staan. Het resultaat hiervan is in een afzonderlijke bijlage opgenomen. Eerder, medio 2016, heeft Kenniscentrum Sport in opdracht van de ambtelijke fusiewerkgroep OKSOW een drietal bijeenkomsten belegd met de sportverenigingen in Meierijstad. Doel was om een beeld te krijgen van de ambities en behoeften van de sportverenigingen als ingrediënten voor een sportbeleid van de gemeente Meierijstad. Tijdens deze bijeenkomsten bleek dat de sportverenigingen zich terdege bewust zijn van de veranderende samenleving, met name voor de grote gemeentelijke uitdagingen op het gebied van opvoeden, onderwijs, werk en zorg. De rapportage van Kenniscentrum Sport is als bijlage bijgevoegd.

De samenleving verandert en vraagt meer van het individu. Vanuit haar waarden op het gebied van samen sporten, samen ontspannen, samen organiseren en haar laagdrempeligheid kan sport daar een bijdrage aan leveren, als een middel voor preventie.

Mijlpalen van Meierijstad

In het Collegewerkprogramma 'Mijlpalen voor Meierijstad 2017-2022' (MvM) zijn de speerpunten van beleid en ambities voor de komende bestuursperiode aangegeven. In dit Mijlpalendocument wordt aan de hand van vijf centrale thema's invulling gegeven aan het gemeentelijk beleid. Het betreft de thema's Gezondheid, Leefbaarheid, Duurzaamheid, Innovatie en Participatie. Deze 5 thema's vormen de onderlegger voor de negen programma's die samen het Mijlpalendocument vormen. Genoemde thema's bepalen derhalve de komende bestuursperiode vanuit het gemeentebestuur mede de 'agenda' voor het lokale sportbeleid.

Vanuit de integraliteitsbenadering is sportbeleid een paraplu-begrip, omdat het sportbeleid bij uitstek verbindingen legt met aanpalende beleidsterreinen (onderwijs, jeugd, sociaal domein, gezondheid, cultuur) en beleidsonderwerpen (JOGG, WMO, zelfredzaamheid).

Gezondheid

Sport zetten we als middel in het sociaal domein in. We bevorderen samen met de Stichting Meierijstad Gezond Sportief een gezonde leefstijl, stimuleren iedereen mee te doen, en bieden inclusief sporten aan.

Leefbaarheid

Wij bieden elke burger, met of zonder beperking, dichtbij een toegankelijke, betaalbare en veilige sportvoorziening. Sport dichtbij is van belang voor de vitaliteit van de kernen.

Participatie

We stimuleren iedereen mee te doen, faciliteren specifieke doelgroepen (uniek sporten), werken nauw samen met sportraad en sportverenigingen als participatie stakeholders

Duurzaamheid

Bij nieuwbouw en verbouw van sportaccommodaties maken we stevig werk van kwaliteit en duurzaamheid. Energie neutrale voorzieningen zijn daarbij ons doel. Los van bouwactiviteiten stimuleren we de sportverenigingen duurzame maatregelen toe te passen om het energieverbruik omlaag te brengen. Duurzaamheid moet ook in de sport vanzelfsprekend zijn.

Innovatie

We onderzoeken en stimuleren nieuwe samenwerkingsvormen, sport met sport en met sociaal-maatschappelijke activiteiten. Daarmee behouden en versterken we basisvoorzieningen in de kernen, bijvoorbeeld de ontwikkeling van het omnipark Erp en de multifunctionele voorziening Boskant. Inwoners, sport- en beweegaanbieders, organisaties en bedrijven huren de ruimtes online

Programmabegroting

In de programmabegroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021 hebben we onze ambities vertaald in de volgende doelen die we willen bereiken:

- sport en gezondheid zijn met elkaar verbonden en dit gaan we versterken;
- er is een breed aanbod in sport voor iedereen toegankelijk;
- een passend aanbod van binnensport - en buitensportaccommodaties;
- vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden vraaggericht hen collectieve ondersteuning;
- we investeren in voorzieningen voor sporters met en zonder beperking en menskracht om invulling te kunnen geven aan de stimulering van meer sporten en bewegen, de bevordering van een gezonde leefstijl en de ondersteuning van verenigingen.

2 DOOR SPORT EN BEWEGEN STAAN NOG MEER INWONERS GEZONDER EN HIERDOOR OOK PRETTIGER EN ACTIEVER IN HET LEVEN

De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

Regelmatig sporten draagt bij aan een betere gezondheid, sport bevordert integratie en sport is een belangrijke vorm van recreëren. Er zijn meerdere gemeentelijke beleidsvelden die (grote) raakvlakken hebben met sport en sportbeleid. Met name binnen de WMO en de beleidsvelden jeugd, ouderen en volksgezondheid ligt er onder andere ook de nadruk op bewegen en meedoen in de maatschappij. Geïntegreerd beleid zou zich ook moeten richten op het stimuleren van sportactiviteiten voor de groep actieve/sportieve ouderen en mensen met een beperking. Buurtsportcoaches zouden hier, in samenwerking met sportverenigingen en het welzijnswerk een versterkende rol in kunnen spelen. Monitoring van (de effecten van) sportdeelname kan helpen bij de aanscherping en implementatie van het beleid.

Wij ondersteunen de sportinfrastructuur van Meierijstad. Het gaat hier met name om het realiseren en in stand houden, op niveau houden, van openbare sportaccommodaties en accommodaties voor verenigingen, maar ook om het ondersteunen van sportverenigingen, de anders georganiseerde sport (bijv. via welzijnsinstellingen) en de ongeorganiseerde sport. Hierbij moeten we onszelf de vraag stellen of we topsport, breedtesport of beiden willen faciliteren.

De Jongeren op gezond gewicht (JOGG) aanpak is een lokale integrale aanpak van overgewicht die zich niet alleen richt op het kind, maar ook op de omgeving van het kind. Deze aanpak verliep goed in Veghel en willen we graag Meierijstadbreed ten uitvoering brengen. Deze aanpak past prima in ons voornemen om de jeugd (nog) meer te stimuleren om te gaan sporten en bewegen!

Participatie en samenwerking staan hoog in het vaandel bij het ontwikkelen van (specifieke) programma's. Bij de uitvoering gaan we een meer regisserende rol vervullen.

Wat willen we bereiken?

We willen meer inwoners die gaan sporten en bewegen. Dit vanuit de overtuiging dat sporten bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners, en ze hierdoor prettiger en actiever in het leven komen te staan. Dit geldt ook voor mensen met een beperking. Daarnaast willen we sportevenementen stimuleren die het sporten en bewegen en de betrokkenheid bij sport bevorderen.

Wat gaan we doen?

Om dit te bereiken gaan we invulling geven aan de volgende actielijnen:

- Actielijn 1: meer inwoners sporten en bewegen, focus op breedtesport
- Actielijn 2: veilig sportklimaat (respect, sportiviteit, open cultuur, veiligheid)
- Actielijn 3: sport en bewegen als middel binnen het sociaal domein
- Actielijn 4: stimuleren gezonde levensstijl voor inwoners

- Actielijn 5: ook voor inwoners met een beperking een aantrekkelijk sportaanbod
Actielijn 6: ondersteunen Meierijstadbrede en overige sportevenementen

Actielijn 1: meer inwoners sporten en bewegen waarbij de focus ligt op breedtesport

Bestaande situatie

Bronnen

Verschillende onderzoeken meten gedurende een langere periode de sportdeelname en het verenigingslidmaatschap in Nederland. De gegevens voor de periode 1991-2015 zijn afkomstig uit de onderzoekbronnen Gezondheidsenquête/Leeststijlmonitor van Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in samenwerking met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en Vrijtijds Omnibus (VTO) van het Sociaal-Cultureel Planbureau (SCP) en het CBS. Door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn deze aangewezen als leidende onderzoekbronnen voor kernindicatoren in de sport.

Nederland

Op basis van de verschillende onderzoeken die trends in sportdeelname monitoren kan geconcludeerd worden dat de sportdeelname van de Nederlandse bevolking in de periode 1991-2007 is toegenomen. De periode die daarop volgt wordt gekenmerkt door een stabilisatie van de sportdeelname (2007-2012). In 2013 en 2014 lijkt de sportdeelname iets af te nemen. De nieuwste cijfers van de Gezondheidsenquête (2015) suggereren dat de afname niet verder door lijkt te zetten.

In de rapportage sport (SCP, 2015) gaan onderzoekers van het SCP in samenwerking met andere onderzoeksinstituten in op de belangrijkste sport gerelateerde trends en ontwikkelingen binnen de Nederlandse sport.

Het rapport geeft inzicht in de nieuwste gegevens op het gebied van sportinfrastructuur, sportaccommodaties en organisaties, sportbegeleiding, sportdeelname, kennismaking met sport via het bewegingsonderwijs en de positieve kanten (gezondheid, opvoedende waarde) en negatieve kanten (blessures, ongewenst gedrag) van sport. De doelstelling van de rapportage sport is om de in Nederland aanwezige sportstatistieken te bundelen en te beschrijven, en daaruit af te leiden in welke richting de sport zich ontwikkelt. De meest recente rapportage sport is verschenen in 2010.

De belangrijkste resultaten op het gebied van sportdeelname zijn:

- het aandeel Nederlanders dat wekelijks aan sport doet, is de afgelopen 10 jaar licht gestegen (van 52% naar 56% in 2013);
- 45% van de sporters is in 2013 lid van een sportvereniging of andere (commerciële) sportaanbieder. Steeds vaker kiezen sporters ervoor ook alleen te sporten of zelf een groepje om zich heen te organiseren;
- achterstand in sportdeelname blijft bij ouderen, lager opgeleiden, mensen met slechtere gezondheid en bij inwoners uit buurten met matige leefbaarheid;
- twee derde van de Nederlanders beweegt voldoende volgens de geldende beweegnormen. Daarnaast blijken Nederlanders veel te zitten. Gemiddeld zitten Nederlanders tussen de 12 en 64 jaar 7,4 uur per dag op een school- of werkdag;
- de toegenomen populariteit van fitness en hardlopen is voor een deel een verklaring voor de stijging in het aantal sportblessures;

- het overgrote deel van de Nederlanders (87%) is tevreden met het sport- en beweegaanbod in de buurt.

Meerijstad

De score van de inwoners uit Meerijstad ten opzichte van de Nederlandse cijfers is weergegeven in tabel 1.

TABEL 1: HET PERCENTAGE INWONERS (19+) DAT ÉÉN KEER PER WEEK SPORT (2012)

Schijndel	Sint-Oedenrode	Veghel	Meerijstad	Nederland
61%	61%	59%	60%	54%

Het percentage van de bevolking dat lid is van een sportvereniging is over de jaren redelijk stabiel. In 2014 is 31% van de Nederlandse bevolking (6 jaar en ouder) lid van een sportvereniging (VTO). In 2014 is in Meerijstad 36% van deze leeftijdsgroep lid van een sportvereniging.

Beweegrichtlijnen Gezondheidsraad 2017

Nederland kende sinds 1998 drie normen voor gezond bewegen: de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, die adviseerde op minstens vijf dagen per week minimaal een half uur matig intensief te bewegen door bijvoorbeeld stevig door te lopen; de fitnorm die aangaf op minstens drie dagen per week minimaal twintig minuten zwaar intensief te bewegen door bijvoorbeeld hard te lopen; en de Combinorm, waarvoor je aan de beweegnorm en/of fitnorm moest voldoen.

Op verzoek van het ministerie van VWS heeft de Commissie Beweegrichtlijnen van de Gezondheidsraad deze normen opnieuw onder de loep genomen in het licht van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Bewegen is een must, daar kan geen twijfel over bestaan. Maar hoeveel moet je bewegen om gezond te blijven? Dat vertellen de beweegrichtlijnen. En die geven ook meteen aan: bewegen is goed, meer bewegen is beter.

De beweegrichtlijnen voor jeugd, volwassenen en ouderen zijn weergegeven in afbeelding 2. Voor kinderen jonger dan vier jaar geven de beweegrichtlijnen, wegens gebrek aan onderzoek, geen advies. Voor hen is het belangrijkste dat ze gevarieerd bewegen en motorische vaardigheden aanleren.

Bewegen is goed, meer bewegen is beter

De beweegrichtlijnen geven aan hoeveel je minimaal moet bewegen. De positieve effecten van bewegen werken volgens een continuüm, een stijgende lijn. Meer beweging is dus altijd beter! Of dit nu vaker, langer, of intensiever is.

Een advies dat voor iedereen geldt, ongeacht leeftijd, is om minder te zitten. Veel en langdurig zitten lijkt namelijk negatieve gezondheidseffecten te hebben. Deze effecten worden minder zwaar naarmate je meer beweegt, maar je moet heel veel boven het minimum bewegen als je de effecten echt teniet wilt doen. Daarom adviseren de beweegrichtlijnen om je bewust te zijn van je zitgedrag en stilzitten te verminderen, of te minimaliseren.

Bewegen is goed, meer bewegen is beter!

Jeugd

1 uur per dag **matig of zwaar intensief bewegen**

3x per week **bot- en spierversterkende activiteiten**

Voorkom veel zitten

Volwassenen en ouderen

Minimaal 150 minuten per week **matig of zwaar intensief bewegen**, verspreid over meerdere dagen

2 keer per week **bot- en spierversterkende activiteiten**. Voor ouderen in combinatie met balansoefeningen

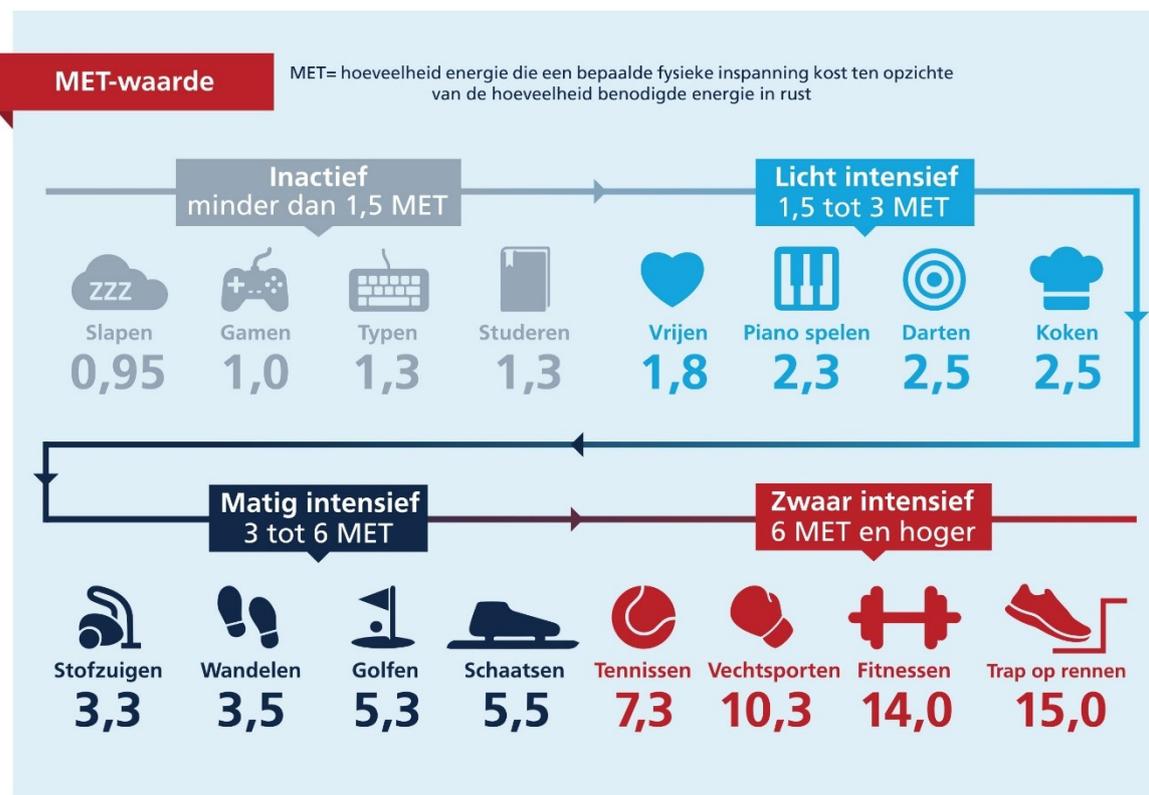

Voorkom veel zitten

Intensiteit van bewegen

De intensiteit van bewegen speelt ook een rol in de mate van waarbij sporten en bewegen bijdraagt aan de gezondheid. Intensiteit van bewegen wordt vaak uitgedrukt in MET-waarden. Een manier om uit te drukken hoeveel energie een bepaalde lichamelijke activiteit kost in vergelijking tot de energie die je in rust verbruikt.

AFBEELDING 3: MET-WAARDEN VAN SPORTEN EN BEWEGEN (KENNISCENTRUM SPORT)

Spier- en botversterkende oefeningen

In de richtlijnen is opgenomen dat kinderen drie keer per week aan bot- en spierversterkende activiteiten moeten doen. Volwassenen en ouderen moeten dit twee keer per week doen, waarbij voor ouderen geadviseerd dit te doen in combinatie met balansoefeningen. Deze activiteiten zijn weergegeven in afbeelding 4.

Sportstimulering

Om meer inwoners te laten sporten en bewegen willen we sporten en bewegen stimuleren. De jongste jeugd sport voornamelijk in verenigingsverband en krijgt op school lichamelijke oefening. Op het voortgezet onderwijs raken de leerlingen door de vakleerkracht bewegingsonderwijs verder bekend met verschillende takken van sport en spelen er in deze leeftijdsfase de vragen of zij door gaan of stoppen met sporten in georganiseerd verband en of zij prestatiegericht of voor het sociaal contact willen blijven sporten. Het is een feit dat in de huidige veranderende maatschappij de jeugd steeds minder buiten speelt en meer binnen stil zit.

De sportverenigingen geven aan sterk in te willen zetten op de doelgroep jeugd. Met Sjors Sportief zijn goede ervaringen opgedaan, waarbij kinderen op school kennis maken met sport. Daarom faciliteren we Sjors Sportief voor alle kernen om zo sport verder te stimuleren. In 2018 kunnen alle kernen gebruik maken van de mogelijkheden van Sjors Sportief om sporten en bewegen van kinderen te stimuleren. De samenwerking tussen sport en onderwijs kan naar voorbeeld van Veghel in de andere kernen worden verbeterd. Sportverenigingen kunnen sport specifieke gymlessen op de basisscholen verzorgen. We faciliteren daarom de samenwerking tussen sport en onderwijs in heel Meierijstad en stimuleren sportverenigingen tot sport specifieke gymlessen op de basisscholen.

In de volgende levensfasen gaan werk en gezin een belangrijke rol spelen. Dit is een drukke periode waarin velen werk en zorg combineren. Het wordt ook wel het spitsuur van het leven genoemd. In deze fase is er een terugval in het sporten/bewegen en velen stoppen zelfs. Degene die nog wel blijven sporten/ bewegen doen dit vaker individueel of in informele groepen. Ze maken ook vaak gebruik van de openbare ruimte. In hoofdstuk 4 gaan we hier verder op in.

Bij het ouder worden, wordt de sportdeelname ook minder. Na het 65^e levensjaar neemt de deelname sterk af. Weliswaar beschikt men in deze levensfase over meer vrije tijd maar traditioneel denken over bezigheden die bij hun leeftijd passen en het ervaren van fysieke ongemakken belemmeren een sportieve invulling hiervan. Fietsen, zwemmen en wandelen zijn de meest beoefende sporten. De nieuwe generatie ouderen zal naar verwachting wel langer actief blijven, omdat ze in de eerdere leeftijdscfasen ook intensiever met sport en bewegen in aanraking zijn geweest en steeds meer genoodzaakt worden om zelf netwerken in stand te houden om te kunnen blijven functioneren.

Op dit terrein begint de samenwerking tussen sport en welzijn vorm te krijgen. Kennisuitwisseling en samenwerking tussen buurtsportcoaches en welzijn kan worden verstevigd. Verder liggen er kansen in het flexibeler inzetten van professionals uit de welzijnssector binnen het domein van sport en bewegen, waar al veel gezamenlijke beleidsdoelstellingen zijn. Zo kunnen professionals uit de welzijnssector sportverenigingen helpen bij het invullen van hun maatschappelijke rol om zo het welzijn in de wijk of kern te verhogen.

Inzet (buurt)sportcoaches

Sinds 2012 bestaat de landelijke regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. De regeling Brede Impuls Combinatiefuncties heeft als doel dat het lokale sport-, beweg-, kunst- en cultuuraanbod beter aansluit op de vraag en dat er meer lokaal maatwerk komt, zodat mensen meer mogelijkheden krijgen om te sporten en bewegen of kennis te maken met kunst en cultuur in de eigen leefomgeving. In het kader van deze impuls kunnen zowel combinatiefuncties voor onderwijs, sport en cultuur worden ingezet, als specifieke combinatiefuncties beter bekend als buurtsportcoaches.

Op dit moment zijn de sportcoaches vooral actief op het uitvoerende niveau, terwijl juist meer resultaat zou kunnen worden bereikt door een verbindende rol in te nemen. Denk bijvoorbeeld aan het op de kaart zetten van sport bij hulpverleners in jeugdzorg-, welzijns-, of zorgorganisaties of de samenwerking met wijkteams versterken. Ook ondersteuning van sportverenigingen rondom het verzorgen van een positief pedagogisch klimaat zou een mogelijkheid zijn, waarbij een welzijnswerker of een verenigingsondersteuner sportverenigingen ondersteunen. Daarvoor zijn duidelijke profielen nodig voor de rollen en taken die een verenigingsondersteuner, een sportcoach en professionals vanuit welzijn hebben binnen de sport.

Sport en welzijn kunnen elkaar rondom diverse vraagstukken versterken en gebruik maken van elkaars professionals en expertise. Denk hierbij aan vrijwilligerswerk, re-integratie, organisatie activiteiten jongeren, welzijn ouderen etc.

Breedtesport of topsport?

Ten aanzien van het totale beweegbeleid heeft de gemeente een initiërende en stimulerende rol bij het ontwikkelen van (specifieke) programma's. Bij de uitvoering heeft de gemeente een regisserende rol. In dit kader speelt ook de vraag tot op welk niveau we als gemeente sport en bewegen moeten faciliteren.

Vanaf 2001 wordt door de landelijke sportpartners de volgende definitie gehanteerd van breedtesport: de recreatieve en competitieve sportbeoefening van de georganiseerde sport via verenigingen, van de

anders georganiseerde sport en van de ongebonden sport, inclusief het preventief bewegen vanuit het perspectief van de zorgsector. Onder topsport verstaan we het sporten op (inter)nationaal niveau.

Breedtesport en topsport kunnen niet zonder elkaar en versterken elkaar. Breedtesport vormt de basis van de top. Topsport op zijn beurt inspireert brede lagen van de bevolking tot het aantrekken van het sporttenu. Zonder fatsoenlijke breedtesport is er geen goede topsport. De top komt voort uit het investeren in de breedte.

Gezien onze visie op sport ligt het voor hand om vooral de focus te leggen op breedtesport, waarbij we wel zoeken naar mogelijkheden om talenten in onze sportvoorzieningen te faciliteren. Daarnaast streven we ook naar kwalitatief goede voorzieningen, als stimulans voor zowel breedte- als topsport.

Acties

1. We gaan de sportdeelname van onze inwoners frequent monitoren.
2. We gaan aanvullend budget beschikbaar stellen voor de kernen die nog geen gebruik maken van Sjors Sportief zodat zij dit wel kunnen gaan doen.
3. We stimuleren samenwerking tussen welzijn en sport en stellen duidelijke profielen op voor de rollen en taken die een verenigingsondersteuner, een sportcoach en professionals vanuit welzijn hebben binnen de sport.
4. We faciliteren breedtesport en zoeken naar mogelijkheden om talenten in onze sportvoorzieningen te faciliteren.

Actielijn 2: veilig sportklimaat (respect, sportiviteit, open cultuur en veiligheid)

Sport levert prachtige momenten op en is leuk om te doen! Maar die mooie emoties die bij sport horen kunnen ook omslaan in onsportief of ongewenst gedrag. Iedereen kent de voorbeelden wel: de sporter die te agressief speelt, de scheidsrechter die belaagd wordt en de bestuurder die niet durft in te grijpen.

Een groot deel van de Nederlanders – sommige cijfers spreken over maar liefst 75 procent – krijgt ooit te maken met ongewenst of grensoverschrijdend gedrag. Onder grensoverschrijdend of ongewenst gedrag valt pesten, seksuele intimidatie, beledigen en lichamelijke of verbale agressie. Iedereen maakt wel eens een dergelijke situatie mee. Op school, in de werkomgeving óf binnen de sport, want helaas is de sportvereniging hierop geen uitzondering. Doortastend optreden van een coach of trainer is noodzakelijk. Door op tijd te zien wat er gebeurt én de beschikking te hebben over de juiste tools om een gepaste reactie te geven kan je de situatie beperken of erger voorkomen.

Onderzoek ministeries VWS en Veiligheid en Justitie

Veel vrijwilligers hebben te maken met mensen in een afhankelijkheidssituatie. Daarbij is het van belang dat de veiligheid is geborgd. Naar aanleiding van een motie in de Tweede Kamer hebben de ministeries van VWS en VenJ KWINK groep gevraagd onderzoek te doen naar de mogelijkheden om alle vrijwilligers die werken met mensen in een afhankelijkheidssituatie de mogelijkheid te geven kosteloos een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) aan te vragen. De bestaande regeling Gratis VOG heeft hierbij als basis gediend. Vrijwilligers die werken met minderjarigen en/of met mensen met een verstandelijke beperking kunnen op grond van deze regeling al kosteloos een VOG aanvragen. In het onderzoek is gekeken naar het begrip afhankelijkheidssituatie, naar de toename in het aantal aanvragen voor gratis VOG's, de kosten en gewenste en ongewenste effecten van een uitbreiding van de huidige regeling, en naar mogelijke alternatieven voor een uitbreiding.

Om antwoord te geven op deze vragen is een documentstudie uitgevoerd, zijn gesprekken gevoerd met de belangrijkste stakeholders en is dataonderzoek verricht. In het onderzoek is zoveel mogelijk uitgegaan van empirische data. Als er geen empirische data beschikbaar waren is op grond van beschikbare gegevens en indicaties aannames gedaan en inschattingen gemaakt. Deze aannames en inschattingen kennen een bepaalde onzekerheid, die men heeft geprobeerd te vatten in bandbreedtes. Dit neemt niet weg dat de gepresenteerde aantallen een indicatie zijn en geen zekerheid bieden.

Veilig Sportklimaat (VSK)-programma Mulier Instituut

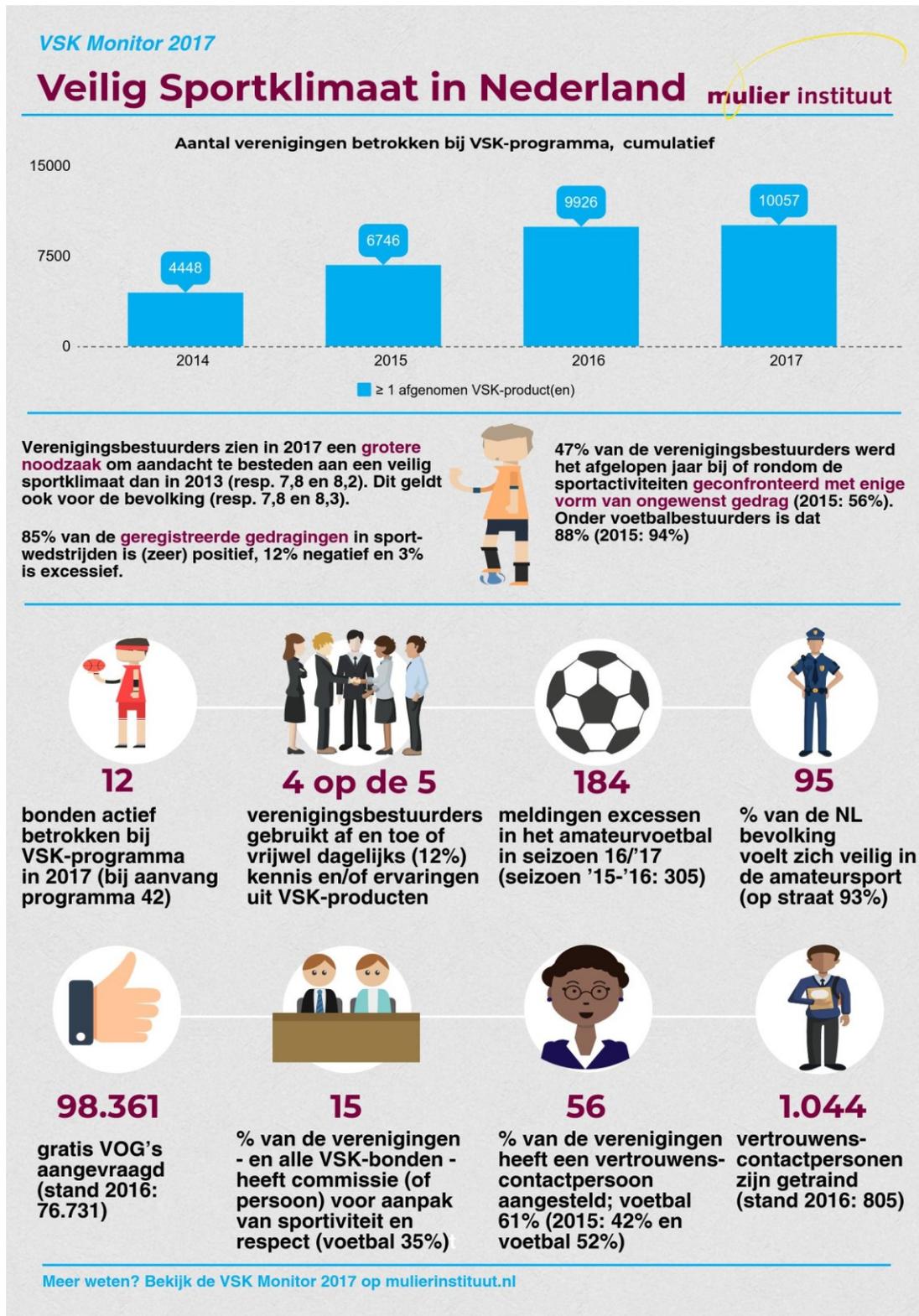
Het actieplan "Naar een veiliger sportklimaat" (VSK) is eind 2011, op initiatief van het ministerie VWS, van start gegaan en loopt tot en met 2018. Het doel van het actieplan is het tegengaan van geweld en intimidatie op en rond de sportvelden en het creëren van een veilig sportklimaat waarin iedereen met plezier kan sporten.

Het actieplan wordt uitgevoerd door NOC*NSF in samenwerking met de KNVB, de KNHB en de overige sportbonden, de VNG en de MO-groep en de betrokken ministeries. Het actieplan bestaat op hoofdlijnen uit maatregelen gericht op: excessen, lokaal veiligheidsbeleid, tuchtrecht, gedragsregels, spelregels, vrijwilligers (scheidsrechters, sportbestuurders, trainers en coaches).

Het Mulier Instituut rapporteert jaarlijks over de voortgang van het VSK-programma. Het doel van de 'VSK-monitor' is om vast te stellen:

- welke voortgang met het VSK-programma wordt geboekt (lopen de onderdelen op koers, waar moet eventueel worden bijgestuurd);
- hoeveel en welke groepen en organisaties met het programma worden bereikt, met welke programma-onderdelen;
- wat daarvan de betekenis is in termen van gewenst en ongewenst gedrag en de veiligheid binnen het Nederlandse sportklimaat.

Om de betekenis van het programma vast te stellen wordt gekeken naar ontwikkelingen in de bevolking in het algemeen, en bij specifieke doelgroepen (scheidsrechters, sportbestuurders, trainers en coaches) en organisaties die wel en die niet bij het programma zijn betrokken.

Wij zijn van mening dat iedereen moet kunnen genieten van sport. Daarom willen we samen met verenigingen ervoor zorgen dat ieder individu zich veilig en prettig voelt in de sport en zichzelf kan zijn. Om structurele gedragsverandering te bewerkstelligen, zetten we in op het vergroten van de kennis en vaardigheden van de direct betrokkenen: verenigingsbestuurders, trainers, coaches en begeleiders en scheidsrechters en officials. Deze groepen zijn als geen ander in staat om sporters aan te spreken op hun gedrag, om ouders bewust te maken van hun rol en om supporters meer bewustzijn bij te brengen op het gebied van sportiviteit en respect. Zij vervullen ook een essentiële voorbeeldrol

Een aantal verenigingen heeft al beleid geformuleerd en geeft uitvoerig aan het terugdringen van grensoverschrijdend gedrag. Wij willen dit verder stimuleren en presenteren in 2018 een beleid voor het tegengaan en preventie van grensoverschrijdend gedrag in het vrijwilligerswerk. In samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie en NOC*NSF nemen we deel aan een landelijke pilot. Doel hiervan is de besturen van verenigingen te informeren en handreikingen te doen over preventie van grensoverschrijdend gedrag en hen te stimuleren hier beleid op te maken.

Beslispunten:

1. In samenwerking met het ministerie van Veiligheid en Justitie ontwikkelen we tools voor sportverenigingen en vrijwilligersorganisaties om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en tegen te gaan.
2. We verbinden aan de subsidiëring van sportverenigingen het vereiste van het vaststellen van beleid voor het terugdringen van grensoverschrijdend gedrag, waaronder het aanvragen van verklaringen omtrent gedrag .

Actielijn 3: sport en bewegen als middel binnen het sociaal domein

Het sociaal domein zijn alle organisaties, diensten en voorzieningen samen die mensen ondersteunen, de leefbaarheid vergroten en de participatie bevorderen. De sport met haar verenigingsleven valt ook onder het sociaal domein (Kenniscentrum Sport).

In de Mijlpalen van Meierijstad 2017 – 2022 is ten aanzien van het sociaal domein de volgende ambitie gedefinieerd: De inwoners van Meierijstad geven zelf vorm aan hun leven en aan hun omgeving. Wij stimuleren en ondersteunen dit. Samen met de inwoners versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. We voorkomen sociale uitsluiting en eenzaamheid. Aan inwoners die dat nodig hebben, wordt passende ondersteuning aangeboden. We zorgen voor maatwerk en voor kwaliteit. De ondersteuning is effectief en efficiënt.

Het belang van sporten en bewegen

Prestatiegericht of voor de lol, competitief of recreatief, als sporter of als vrijwilliger. Voor miljoenen mensen in Nederland en voor vele duizenden mensen in Meierijstad spelen sport en bewegen in meer of mindere mate een belangrijke rol in het dagelijks leven. Sport is overal aanwezig en kent vele maatschappelijke effecten.

Sport is voor jong en oud ontspannend en draagt bij aan de gezondheid, de weerbaarheid en aan de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling. Het bevordert een actieve leefstijl en de kwaliteit van leven. Sport en bewegen biedt kwetsbare mensen kansen om deel te nemen aan onze samenleving. Sport en sportverenigingen zijn belangrijk voor de sociale binding en de leefbaarheid in onze gemeente.

Naast aandacht voor de belangrijke maatschappelijke effecten van sport en bewegen mag ook de intrinsieke waarde van sport niet uit het oog worden verloren. Mensen sporten en bewegen eerst en vooral omdat ze daar plezier aan beleven. Mensen zijn actief of als vrijwilliger lid van een vereniging omdat dit voor hen een fijn tijdverdrijf is. Kortom, sport en bewegen is zowel een middel dat ingezet kan worden voor het realiseren van waardevolle maatschappelijke effecten als ook voor velen een doel zonder bijkomende belangen.

Sporten en bewegen in het sociaal domein

Waar sport en bewegen binnen het sociaal domein als middel wordt ingezet, ligt de focus op participatie, leefbaarheid en gezondheid. Dit vertaalt zich in de volgende doelstellingen:

1. Kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op en krijgen de kans zich te ontwikkelen.
2. Iedereen die kan werken, werkt naar vermogen of is actief voor de samenleving.
3. Ouderen en mensen met een beperking zijn zo lang mogelijk zelfredzaam en participeren in de samenleving.
4. Inwoners begrijpen de waarde van sport en bewegen. Uiteraard omwille van hun gezondheid en vitaliteit, maar ook met het oog op verbinding, sociale cohesie, open club, het beperken van zorgkosten, etc.).
5. Mensen nemen in eerste instantie verantwoordelijkheid voor hun situatie en dragen zo veel mogelijk bij aan de oplossing van hun problemen en die van anderen.
6. Inwoners vinden hulp en ondersteuning dichtbij, in de buurt.
7. Voor wie dat nodig heeft is een veilig vangnet beschikbaar.

De decentralisaties in en de transformatie van het sociaal domein hebben als doel inwoners naar vermogen te laten participeren en zelfredzaam te laten zijn. Sport en bewegen biedt (kwetsbare) inwoners kansen om mee te doen en sport en sportverenigingen zijn belangrijk voor de sociale binding en de leefbaarheid in Meerijstad. Van deze krachten willen we de komende jaren meer en beter gebruik maken. Het traditionele sportstimuleringsbeleid is met name gericht op het verhogen van de sportparticipatie in brede zin. De landelijke ervaring leert dat aandachtsgroepen zoals bijvoorbeeld kinderen met overgewicht, ouderen in een sociaal isolement en mensen met een beperking op deze wijze moeilijk bereikt worden.

De komende jaren wordt het stimuleringsbeleid nog meer gericht op het verhogen van de (sport-) participatie en het verbeteren van de zelfredzaamheid van deze en andere aandachtsgroepen. Dit betekent dat we volop willen inzetten op JOGG, dat we bijvoorbeeld de groep eenzame ouderen gaan betrekken met sport- en beweegprogramma's én dat we onze Buurtsportcoaches en Combinatiefunctionarissen op een aantal vlakken anders inzetten.

Om gebruik te kunnen maken van de kracht van sport en bewegen in het brede sociaal domein is het cruciaal dat aansluiting gevonden wordt bij de sociale teams: 'sportinclusief' denken dus. Deze term werd in het leven geroepen door Erica Terpstra en wil zeggen dat organisaties uit niet-sportsectoren sport beschouwen als middel binnen hun werkmethoden). Dit is immers het platform waar behoeften en aanbod aan elkaar gekoppeld worden. Door de huidige sportstimuleringsbudgetten op gebiedsniveau in te zetten en buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen te verbinden met de sociale teams, wordt bereikt dat sport en bewegen structureel gaat bijdragen aan de gezondheid, zelfredzaamheid en sociale kracht van aandachtsgroepen.

Een treffend voorbeeld van 'sportinclusief' denken is dat wanneer blijkt dat kinderen van gezinnen die geholpen worden door het sociaal-wijkteam niet kunnen sporten door financiële redenen, deze

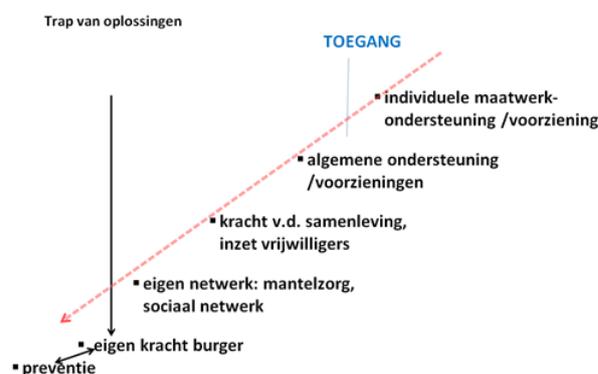
doorverwezen worden naar het JeugdSportFonds. Daarnaast hebben we als gemeente Meierijstad ook een Regeling Maatschappelijke Participatie. Of het project Participeren in Meierijstad (PIM!), waarbij getracht wordt om langdurig werkzoekenden weer te activeren, onder andere door middel van sport.

Door mensen aan te spreken op de eigen kracht en algemene voorzieningen (preventief) in te zetten kan het beroep dat gedaan wordt op (zwaardere) zorg worden beperkt. Deze trap van zorgoplossingen wordt weergegeven in afbeelding 5.

Er zijn voorbeelden te noemen waarbij sport en bewegen een belangrijke bijdrage leveren aan andere doelstellingen, zowel inhoudelijk als financieel. Er is echter nog maar nauwelijks sprake van een structurele integrale benadering. Hierdoor worden kansen niet of onvoldoende verzilverd. Dit vereist dat op alle niveaus werk verzet moeten worden ten behoeve van een integrale samenwerking. Zowel op

beleidsmatig niveau (binnen het gemeentehuis), op implementatieniveau (uitvoeringspartijen) als op uitvoerend niveau (*best practices*).

AFBEELDING 6: DE TRAP VAN ZORGOPLOSSINGEN

Financieel vangnet

Financiële oorzaken mogen geen reden zijn om kinderen niet te laten sporten. Sporten voor gezinnen met lage inkomens kan worden gestimuleerd door een gemeentelijke bijdrage. Sint-Oedenrode gebruikte hiervoor het Declaratiefonds. Schijndel en Veghel waren aangesloten bij het JeugdSportfonds en gebruikten ruimschoots het jaarlijks beschikbare budget. Nieuwe aanvragen kwamen slechts sporadisch aan bod.

Vanuit het JOGG project is veel aandacht besteed aan het jeugdSportfonds om hiermee ook het bewegen te stimuleren bij de lage inkomens. Wanneer in de sociale wijkteams blijkt dat kinderen uit gezinnen die hulp krijgen van het wijkteam om financiële redenen niet kunnen sporten, dan schakelen de professionals uit het wijkteam de hulp in vanuit de regeling maatschappelijke participatie. De effecten van een JeugdSportfonds of de regeling maatschappelijke participatie zijn onvoldoende bekend, omdat het gebruik van de diverse fondsen niet wordt gemonitord.

De kracht van sport

- 1 Sport en bewegen is gezond. Het verlaagt de kans op aandoeningen, sociaal isolement en sociaal emotionele klachten. De inzet van sport- en beweegprogramma's kan bijvoorbeeld bij ouderen bijdragen aan het veilig en zelfstandig in eigen omgeving kunnen blijven wonen waardoor intramurale zorg niet nodig is of uitgesteld kan worden.
- 2 Sport en bewegen leidt tot het ontwikkelen van allerlei waarden (fysiek, emotioneel, sociaal, intellectueel) die mensen uiteindelijk verantwoordelijker, competitiever en productiever en meer betrokken maken. Het creëert gezag en tolerantie, een gezond normen- en waardenpatroon en beïnvloedt gedrag.
- 3 Sport en bewegen kan door het preventieve aspect leiden tot een kostenbesparing. Bijvoorbeeld door sport en bewegen in te zetten bij arbeidsintegratie of als middel om ziekte te voorkomen. Het idee is dat de maatschappelijke effecten (baten) van de inzet van sport en bewegen ruimschoots opwegen tegen de kosten.
- 4 Sport en bewegen bij kinderen draagt bij aan de fysieke en mentale ontwikkeling van kinderen en heeft een grote pedagogische waarde. Bij jeugd kan sport en bewegen onderdeel zijn van een behandelplan binnen de jeugdhulpverlening en ingezet worden op lokale trap- en speelveldjes om overlast van (hang)jongeren tegen te gaan.
- 5 Verbinding met het sociaal domein heeft voor de sport- en beweegsector zelf ook grote voordelen. Het biedt een voedingsbodemp voor de continuïteit van de sportvereniging, onder andere door aanwas van nieuwe leden (sportend of als vrijwilliger actief) uit nieuwe doelgroepen.
- 6 Sport en bewegen kan mensen letterlijk bewegen naar werk, hen arbeidsfit maken. Mensen met afstand tot de arbeidsmarkt kunnen door het lidmaatschap van een sportvereniging of het doen van vrijwilligerswerk in de sport allerlei vaardigheden aanleren die helpen om meer aansluiting te vinden bij de maatschappij. Ook is de sportvereniging een vindplaats voor stages en ervaringsplaatsen, bij de vereniging zelf of via het netwerk van de verenigingsleden. Fit zijn = energie = arbeidsfit.
- 7 Sport en bewegen kan de integratie versnellen bij statushouders door sportparticipatie (door het wegnemen of verlagen van drempels: verschil in cultuur, weinig financiële middelen, onvoldoende beheersen van de Nederlandse taal, fysieke of psychische beperkingen) om uiteindelijk de kans op (betaalde) arbeid te vergroten.
- 8 Sport en bewegen kan oudere mensen sociaal actief houden door vrijwilligerswerk, o.a. bij sportverenigingen

Combinatiefuncties

De combinatiefuncties spelen een rol in verschillende actielijnen van deze sportnota. We willen deze combinatiefuncties ook in gaan zetten om verbindingen te leggen met het sociaal domein.

Huidige situatie Meierijstad

Van de oude regeling werd door de voormalig gemeenten Veghel, Sint-Oedenrode en Schijndel op verschillende manieren gebruik gemaakt. Ook de functies werden door deze gemeenten verschillend ingevuld. In tabel 2 is het aantal beschikbare aantal fte's en het deelnamepercentage van de voormalige gemeenten weergegeven op 31 december 2016.

TABEL 2: BESCHIKBARE AANTAL FTE'S EN DEELNAMEPERCENTAGE

(voormalige) Gemeente	Aantal fte's	Deelnamepercentage
Schijndel	4,71	138%
Sint-Oedenrode	2,70	100%
Veghel	3,48	60%
	10,89	

Gemeenten kunnen hun deelnamepercentage aanpassen naar 60%, 80%, 120% of 140%. Onderstaand schema geeft een weergave van het aantal fte's per deelnamepercentage. Uit de Rijksbegroting 2018 blijkt dat het beschikbare landelijke budget voor de combinatiefuncties niet wordt verhoogd. Naar verwachting wordt hierdoor het deelnamepercentage van 140% gecorrigeerd naar 136%.

De berekening in tabel 3 is voorgelegd aan het landelijke projectbureau en correct bevonden.

TABEL 3: BEREKENING AANTAL FTE'S COMBINATIEFUNCTIES

Voormalige gemeente	Huidige aantal fte's	Huidige deelname-%	Aantal fte's bij deelname-% van 100%	Aantal fte's bij deelname-% van 120%	Aantal fte's bij deelname-% van 136%
Schijndel	4,71	138%	3,41	4,10	4,63
Sint-Oedenrode	2,70	100%	2,70	3,24	3,67
Veghel	3,48	60%	5,80	6,96	7,89
	10,89		11,91	14,30	16,19

Gewenste situatie Meierijstad

De gemeente Meierijstad heeft in oktober 2017 aangegeven voor het maximale deelnamepercentage van 136% aan combinatiefuncties te willen inzetten. Met de inzet van combinatiefuncties wordt het (mede) mogelijk gemaakt de genoemde beleidsdoelen te realiseren. Voor de invulling van de combinatiefuncties wordt uitgegaan van 16,20 fte (deelnamepercentage 136%). Deze invulling is weergegeven in tabel 4.

TABEL 4: VERDELING COMBINATIEFUNCTIES MEIERIJSTAD

Functie	Aantal fte's
Sport en Onderwijs	
Sportcoach onderwijs / kinderopvang	4,0
Sport, Participatie en Gezondheid	
Buurtsportcoach	3,5
Verenigingsondersteuner	1,0
Meerijstad Gezond (regisseur)	1,5
Cultuur en Onderwijs	
Coördinator kunst en cultuur primair onderwijs (marktplaatscoördinator)	2,40
CHV Academy (docenten en coördinatie)	2,20
Coördinator kunst en cultuur voortgezet onderwijs	1,60
	16,20

Gesprekken betreffende cofinanciering worden gevoerd met bestaande en nieuwe partners .

Beweegpunten in de wijken

Op een aantal plaatsen in de gemeente richten we, in samenwerking met lokale zorg- en welzijnsorganisaties, beweegpunten in en wordt een open inloopochtend/ middag georganiseerd. Een beweegpunt is een ontmoetingsruimte waar buurtsportcoaches laagdrempelige beweegactiviteiten organiseren. We richten ons daarbij met name op de inactieve senioren en zetten bewegen in als middel om senioren fit te houden of fitter te krijgen, angst tot vallen te verminderen en om sociale contacten op te doen om zo vereenzaming tegen te gaan. De beweegpunten dragen bij aan het langer zelfstandig thuis wonen. Het beweegpunt sluit aan bij de al bestaande initiatieven voor dagbesteding/activiteiten voor senioren. Het beweegpunt is een algemene voorziening.

Ten behoeve van de inactieve senioren wordt een beroep gedaan op het zorg en welzijnsnetwerk van de buurtsportcoach. Deze vertrouwde professionals hebben een grotere kans om de inactieve senior te overtuigen van de noodzaak tot beweging en sociaal contact. Het beweegpunt richt zich voornamelijk op de ontmoeting. Naast het inzetten van zijn of haar netwerk, gaat de buurtsportcoach zelf de wijk in om huisbezoeken af te nemen. Op die manier haalt ook de buurtsportcoach de vraag naar boven en bestaat de mogelijkheid om senioren te motiveren.

De organisatie van de beweegpunten (ureninzet van de buurtsportcoach) kan worden bekostigd uit de beschikbare combinatiefuncties (zie actielijn 3) en de WMO (algemene voorziening). Hiervoor dienen projecturen begroot te worden. Na verloop van tijd neemt de ureninzet van de buurtsportcoach af. Werkzaamheden worden (gedeeltelijk) overgedragen aan stagiaires en vrijwilligers die de activiteiten organiseren. De buurtsportcoach blijft uiteraard betrokken (Veilig Sport Klimaat).

Acties:

- 1. Voor de aansluiting van sport en bewegen op het sociaal domein worden de volgende acties ondernomen:**
  - 1.1 In samenspraak met Stichting Meierijstad Gezond Sportief, de SRM, sportverenigingen en partners in het sociaal domein wordt een plan van aanpak opgesteld voor de wijze waarop de verbinding tussen sport, bewegen en het sociaal domein wordt gelegd.
  - 1.2 Voor het aanhaken van sport en bewegen in het sociaal domein zoeken we de verbinding met de buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen en de sociale teams (ontwikkelen van 'sportinclusief' denken).
  - 1.3 In de sociale teams en met inachtneming van gebiedsanalyses en buurtscans worden aandachtgroepen geïnventariseerd en geanalyseerd en worden vraaggerichte, innovatieve sport- en beweegarrangementen aangeboden (inspelend op en gebruik makend van (landelijke) projecten als JOGG en Uniek Sporten).
  - 1.4 Bij de uitvoering worden zoveel mogelijk verenigingen betrokken, ondersteund door de buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen en het Steunpunt Vrijwilligerswerk. Naast de sociale teams worden ook de wijkteams betrokken bij de uitvoering van de plannen om zo een nauwe samenwerking en krachtenbundeling tussen de verschillende partijen in de wijken te bewerkstelligen.
  - 1.5 In eerste instantie worden de huidige sportimpuls gelden ingezet. Daarnaast kijken we of aanvullend budget beschikbaar kan worden gesteld voor intensivering van de inzet.
  - 1.6 We gaan het gebruik van het Jeugdportfonds en het Declaratiefonds monitoren en evalueren en we anticiperen op (gewenste) ontwikkelingen.
- 2. Inzet combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches**
  - 2.1 Uitbreiding buurtsportcoaches voor het onderwijs.
  - 2.2 Inzet combinatiefunctionarissen binnen kinderopvang/scholen, waarbij kwalitatief en kwantitatief aan de richtlijnen voor bewegingsonderwijs van het ministerie van VWS wordt voldaan. Vanuit het basisonderwijs is er vraag naar uitbreiding combinatiefunctionarissen.
  - 2.3 Combinatiefunctionarissen inzetten op het schoolplein, de wijk/speelveldjes en binnen dagarrangementen/verlate schooldag/naschools bewegen.
- 3. Beweegpunten inrichten in de wijk**

Actielijn 4: stimuleren gezonde levensstijl voor inwoners

Overgewicht is een groot gezondheidsprobleem dat verregaande (secundaire) gezondheidsproblemen teweeg kan brengen. Oorzaak van overgewicht is veelal een disbalans tussen energie-inname (voeding) en energieverbruik (beweging). De jeugd heeft de toekomst. Hoe eerder overgewicht voorkomen kan worden, hoe beter het is. Vandaar dat de doelstellingen van het gezondheidsbeleid zich ook in Meierijstad voor een belangrijk deel richten op de jeugd.

Voor het tegengaan van overgewicht moet op geïntegreerde wijze de leefstijl van kinderen, jeugd en hun ouders (positief) worden beïnvloed. Dit betekent dat zowel gekeken moet worden naar de inrichting van een beweegvriendelijke omgeving als naar voorlichting en educatie via het programma De Gezonde School.

Jongeren op Gezond Gewicht

Met het landelijk programma Jongeren op Gezond Gewicht wordt werk gemaakt van een samenleving waarin alle kinderen en jongeren wonen, leren, recreëren en werken in een gezonde omgeving met structureel aandacht voor een gezonde leefstijl in het algemeen en voor een gezond gewicht in het

bijzonder. Een omgeving waarin de gezonde keuze de normaalste zaak van de wereld is! Inmiddels telt Nederland meer dan 100 JOGG gemeenten.

De voormalige gemeente Veghel is sinds 2015 aangesloten. Dit heeft voor de samenwerking tussen de sport en het sociale domein op een aantal punten gefungeerd als aanjager. Allereerst is hierdoor in de gemeente een gedeelde visie en gezamenlijk doel ontstaan rondom de gezondheid van kinderen, waardoor organisaties als de gemeente, ondernemers, scholen en verenigingen hier samen aan werken. Ten tweede zijn hierdoor kinderen met overgewicht (en daardoor ook de gezinnen met meer algemene gezondheidsachterstanden) in beeld en worden deze door buurtsportcoaches begeleid naar sport en beweegactiviteiten die passen bij de wensen en mogelijkheden van deze kinderen.

Huisartsen en professionals zoals schoolmaatschappelijk werkers en medewerkers in de jeugdzorg spelen een rol in de aanmelding van deze kinderen bij de buurtsportcoaches. Om sport meer deel te laten uitmaken van het integrale beleid binnen het sociale domein is een gezamenlijk doel een must. Dit vraagt vaak een andere kijk en werkwijze en daarbij helpt de gezamenlijke stip op de horizon. Dit gezamenlijke doel is in Veghel, onder andere door het werken onder de overkoepelende vlag van de landelijke programma JOGG, in samenwerking met de stichting Veghel Gezond Sportief gerealiseerd. Veghel Gezond Sportief heeft zich inmiddels omgevormd tot de stichting Meierijstad Gezond Sportief. Stichting Meierijstad Gezond Sportief is het samenwerkingsverband voor het bevorderen van een gezonde leefstijl in de gemeente Meierijstad. Samen met verenigingen, basisscholen, voortgezet onderwijs, kinderopvang, overheid, bedrijfsleven en inwoners werkt de stichting aan het bevorderen van een gezond eet- en beweeggedrag voor de inwoners in Meierijstad. Met haar moet dan ook het gesprek aangegaan worden over de uitbreiding van het JOGG-programma.

Enkele best practices vanuit de voormalige gemeenten zijn:

- realisatie watertappunten;
- gezonde school en sportieve school;
- Krajicek Playground;
- MIXX veldjes
- Sjors Sportief;
- kleurrijke bijeenkomsten;
- LEFF;
- Guppiesport;

De stichting ontvangt van de gemeente subsidie en wordt met personele inzet ondersteund vanuit gemeente en GGD. De huidige subsidie bedraagt:

- programmamanagement: € 50.000;
- activiteiten: € 20.000.

Gezonde Sportkantine

In de wetenschap dat een sportvereniging een belangrijke sportieve en sociale ontmoetingsplaats is, kan de sportkantine een belangrijke rol vervullen in het voedingspatroon van haar leden. Sinds januari 2016 zijn er 441 sportkantines in Nederland die zich een Gezonde Sportkantine mogen noemen. Uit landelijke cijfers blijkt dat 60% van de bezoekers (52% van de ouders) vindt dat er een gezonder aanbod moet komen in sportkantines. De Gezonde Sportkantine is één van de projecten van de stichting Meierijstad Gezond Sportief.

Acties

1. In 2018 inventariseren we samen met de nieuwe stichting Meierijstad Gezond Sportief welke activiteiten er al plaatsvinden in relatie tot Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG). binnen de verschillende kernen. We stimuleren daarbij verdere samenwerking tussen de betrokken partijen zoals scholen, sportverenigingen (o.a. gezonde sportkantine, beleid voor alcohol en roken) en GGD.
2. Meierijstad JOGG gemeente: voorheen was alleen Veghel JOGG-gemeente. Voor de aansluiting van de kernen St. Oedenrode en Schijndel en de uitbreiding van activiteiten hebben we een structureel aanvullend budget van € 20.000 opgenomen vanaf 2018.

Actielijn 5: ook voor inwoners die leven met een beperking een aantrekkelijk sportaanbod

We willen het voor iedereen mogelijk maken om op een aantrekkelijke manier te kunnen sporten en bewegen. Er zijn inwoners die hier wat meer hulp bij nodig hebben. Bijvoorbeeld inwoners met een fysieke of verstandelijke beperking, of ouderen voor wie het geen vanzelfsprekendheid is om nog te sporten of bewegen.

Met de Sportagenda 2016-2019 "Brabant Beweegt" zetten Gedeputeerde Staten sport in om bij te dragen aan de provinciale opgaven, vooral aan een sociaal veerkrachtige samenleving en een sterke Brabantse economie. Eén van de vier sportlijnen in de sportagenda betreft 'Uniek Sporten' (voorheen 'Aangepast Sporten') met als doelstelling een duurzame sport- en beweeginfrastructuur creëren, waarmee we vóór 2020 50.000 Brabanders met een beperking aan het bewegen krijgen.

Landelijke cijfers geven aan dat het aantal sportende inwoners zonder beperking ten opzichte van het aantal sporters met een beperking nog ver uit elkaar ligt. Omdat een inclusieve maatschappij onder andere inhoudt dat mensen met een beperking op hun manier ook moeten kunnen sporten en bewegen, heeft de provincie met betrokken partners deze ambitieuze doelstelling gedefinieerd.

Om de doelstelling te kunnen halen, zijn in Brabant gedurende de afgelopen jaren 7 regionale sportloketten opgericht die van groot belang zijn, met name als het gaat van het matchen van vraag en aanbod. Want daar is nog een wereld te winnen, ondanks dat er al veel mooie dingen gebeuren. Gemeente Meierijstad maakt onderdeel uit van het sportloket Uniek Sporten Noordoost Brabant.

Juist door het bundelen van kennis en ervaring en de samenwerking aan te gaan met scholen, speciaal onderwijs, zorgorganisaties, sportaanbieders, patiënten- en belangenverenigingen, WMO loketten, etc. creëren we een breed draagvlak én netwerk om daadwerkelijk mensen met een beperking te begeleiden naar passend sport- en beweegaanbod.

De sportcoaches van het sportloket Uniek Sporten brengen passend sport- en beweegaanbod in de regio Noordoost Brabant in beeld. Op de website www.unieksporten.nl staat een overzicht van het passend sport- en beweegaanbod in Meierijstad. Waar iemand met een handicap veilig en met plezier kan bewegen! De professionals van Uniek Sporten helpen graag bij het vinden van een geschikte sport- of beweegactiviteit. Misschien zijn er daarbij vragen over financiën of zijn een sportrolstoel of andere hulpmiddelen nodig. Daarnaast zijn er diverse mogelijkheden op het gebied van vervoer. Voor iemand die liever niet alleen gaat, kan een maatje een oplossing zijn. Er wordt ondersteuning gegeven waar nodig!

Uit oogpunten van gezondheid, vorming en ontplooiing willen wij het mogelijk maken én bevorderen dat inwoners die leven met een beperking aan enige vorm van sport en/of bewegen kunnen doen. Dat

willen we in eerste instantie bereiken vanuit een sportinclusieve samenleving, waarbij een beperking geen belemmering hoeft te zijn. In samenwerking met de sportverenigingen streven we naar sporten en bewegen bij de reguliere sportverenigingen. Via de sportmonitor hebben verenigingen die overwegen om activiteiten voor aangepast sporten te organiseren kenbaar gemaakt dat ze een brede ondersteuningsbehoefte hebben. Daar waar nodig zullen sportaccommodaties toegankelijk en geschikt gemaakt moeten worden voor sporters met een beperking..

Er zijn echter ook sporters met een beperking die niet bij reguliere sportverenigingen kunnen sporten of door hen begeleid kunnen worden. Voor hen kunnen vervoer, een programma met begeleiding in een sportcentrum met aangepaste faciliteiten uitkomst bieden.

De mogelijkheden hiervoor willen we in samenwerking met de Sportraad Meierijstad en de Stichting Toegankelijkheid Meierijstad onderzoeken, Laatstgenoemde stichting geeft gevraagd en ongevraagd advies aan overheid, bedrijven, zorginstellingen, overige organisaties en particulieren, om te komen tot een leefbare omgeving voor mensen met een beperking en senioren in Meierijstad.

Provinciaal beleid inclusief zwemmen

Mensen met een beperking stimuleren en helpen om te gaan zwemmen. Dat is het doel van het project 'Aangepast zwemmen in Brabant', dat de provincie Noord-Brabant steunt.

Uniek sporten (sporten voor mensen met een beperking) is een speerpunt in de provinciale sportagenda. Tot en met 2019 wil de provincie 50.000 mensen met een beperking stimuleren om te gaan bewegen.

De provincie steunt dit project met een subsidie van ruim € 100.000. De overige bijdragen (in totaal € 243.000) komen van het Innosportlab De Tongelreep en het Fieldlab Aangepast Sporten (samen € 68.500), de KNZB samen met het bedrijfsleven (€ 56.500) en onderwijsinstellingen Fontys, Avans en Summa (samen € 14.000).

In het project Aangepast Zwemmen in Brabant worden de komende twee jaar 70 zwemverenigingen en zwembadeigenaren in Brabant gestimuleerd en geholpen om mensen met een beperking te laten zwemmen. Doel is een kleine 3000 mensen met een beperking aan het zwemmen te krijgen.

Maar ook zorgt de aanpak voor een versterking van de samenwerking tussen de fieldlabs de Tongelreep en Aangepast sporten, de expertise van beide labs wordt hierdoor gebundeld. En de samenwerking tussen de provincie en zwembond KNZB wordt verbreed. Die samenwerking bestond al op het gebied van topsport en talentontwikkeling, en daarin wordt nu ook Uniek Sporten meegenomen.

Acties

1. We realiseren in 2020 een We stellen sportvoorzieningen beschikbaar voor de paragames in Schijndel, een uniek sportevenement voor en van mensen met een beperking.

Beslispunten

1. Sportcentrum Uniek Sporten en stellen daarvoor € 100.000 beschikbaar.
2. We ontwikkelen beleid voor uniek sporten en stellen daarvoor € 10.000 beschikbaar (subsidie voor plannen om meer sportaanbod beschikbaar te stellen aan kwetsbare mensen?)
3. We promoten uniek sporten en organiseren vervoer voor sporters die afhankelijk zijn van aangepast vervoer en stellen daar jaarlijks € 20.000 voor beschikbaar.

Actielijn 6: ondersteunen Meierijstadbrede en overige sportevenementen

Sportevenementen bevorderen sport en bewegen en de betrokkenheid bij sport. We stimuleren de organisatie van kleinschalige en grootschalige sportevenementen met incidentele sportsubsidies, bijvoorbeeld :

- een klein of groot sportevenement dat in Meierijstad wordt gehouden en bestemd voor inwoners;
- bewoners die samen met een club sport- en beweegactiviteiten willen organiseren;
- activiteiten voor 65-plussers en mensen met een beperking.

Acties

1. Vanaf 2018 is in de begroting voorzien in extra budget voor de stimulering van de organisatie van kleinschalige en grootschalige evenementen in Meierijstad met € 10.000,- naar € 23.000.

3 VITALE VERENIGINGEN PAKKEN EEN MAATSCHAPPELIJKE ROL

Door de decentralisatie van verantwoordelijkheden bij het ontwikkelen van sociaal beleid van het rijk richting gemeenten is ook de maatschappelijke rol van sportverenigingen binnen een gemeente een meer actueel thema geworden. Doordat een vereniging wedstrijden, toernooien en trainingen organiseert vervult een vereniging een belangrijke functie in de samenleving. Naast dit reguliere aanbod zijn er ook verenigingen die zich extra inzetten voor maatschappelijke doelstellingen, bijvoorbeeld het stimuleren van actief sporten in de wijk, of het organiseren van activiteiten voor bijzondere doelgroepen. Verenigingen kunnen dit als ze over voldoende vitaliteit beschikken, door onder andere hun organisatie en financiën onder controle te hebben. Onze ambitie is om verenigingen te stimuleren en faciliteren in het creëren van extra maatschappelijke meerwaarde.

Sporten en bewegen an sich is namelijk niet alleen erg leuk (en gezond!) als vrijetijdsbesteding. Het is ook een middel om mensen bij elkaar te brengen en zo bij te dragen aan sociale betrokkenheid en cohesie, en het draagt bij aan de ontwikkeling van allerlei waarden die mensen meer verantwoordelijk en productief maken.

Uit onderzoek van het Mulier Instituut blijkt dat op landelijk niveau 8 van de 10 sportbestuurders vinden dat sportverenigingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Op lokaal niveau is dit bewustzijn en enthousiasme bevestigd op inloopavonden en in schriftelijke vraagstellingen: bij sportverenigingen is veel draagvlak voor het organiseren van maatschappelijke activiteiten. Verenigingen denken dan vaak aan activiteiten die dicht bij hun kerntaak liggen.

Om een brede maatschappelijke rol op te pakken als sportvereniging zijn een aantal randvoorwaarden van belang. Zo moet een vereniging vitaal zijn op het gebied van financiën, accommodatie (beheer) en het bestuurlijk en vrijwillig kader. Er moet sprake zijn van een sociaal veilig sportklimaat en moet er draagvlak zijn voor maatschappelijke activiteiten binnen verschillende geledingen van de vereniging. In de kleine kernen maken de verenigingen zich zorgen over de leefbaarheid als de accommodatie niet meer beschikbaar zou zijn. Ook het behouden van de zwembaden is een punt dat regelmatig is ingebracht. Vergaande samenwerking tussen vereniging kan hier een oplossing voor bieden.

Wij signaleren veel draagvlak voor samenwerking bij verenigingen. Een belangrijke voorwaarde is wel dat dit vanuit de verenigingen zelf komt en niet wordt afgedwongen door de gemeente. Hiermee ontstaat een interessant vraagstuk voor de nieuwe gemeente met enerzijds uitdagingen als leefbaarheid van kernen en kwetsbaarheid van sportverenigingen. Anderzijds mogelijkheden als draagvlak voor samenwerking en het mogelijk uitbouwen van de maatschappelijke rol.

Wat willen we bereiken?

Het verenigingsleven brengt verbroedering met zich mee. We willen dat sporters en sportverenigingen nog meer maatschappelijke meerwaarde kunnen creëren. Om dit te doen moet een vereniging vitaal zijn. Daarnaast willen we sporters en sportvrijwilligers erkennen en waarderen.

Wat gaan we doen?

Om dit te bereiken gaan we invulling geven aan de volgende actielijnen:

- Actielijn 1: vitale sportverenigingen
- Actielijn 2: open sportverenigingen

- Actielijn 3: samenwerkingsrol met andere partners (inclusief sportraad)
Actielijn 4: sociaal-maatschappelijke rol
Actielijn 5: ondersteuning, erkenning en waardering sporters en sportvrijwilligers

Actielijn 1: Vitale sportverenigingen

Een kwart van de sportverenigingen in Nederland is vitaal. Dit concludeert het Mulier Instituut in haar Jaarbericht Verenigingsmonitor 2016. Een vitale sportvereniging 'heeft haar eigen organisatie op orde, zorgt voor regulier sportaanbod en vervult daarnaast een bredere maatschappelijke functie', zo definieert Mulier. De rest van de verenigingen kampt met uitdagingen op het gebied van organisatie in de breedste zin van het woord.

Sportverenigingen met hun vele vrijwilligers, sportondernemers, andere aanbieders van sport en de buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen vormen een essentieel onderdeel van de sportinfrastructuur; zij bieden op allerlei manieren de mogelijkheid tot sporten en bewegen en daarmee (sportief) plezier.

Enkele sportverenigingen in Meierijstad nemen meer verantwoordelijkheid om zelf hun sportvoorziening te onderhouden, naast hun primaire taak: het aantrekken en behouden van (tevreden) leden die hun specifieke sport willen beoefenen. Maar verenigingen staan voor grote uitdagingen. Deze uitdagingen zijn niet nieuw. Landelijk gezien neemt het aantal leden bij veel verenigingen af, is het lastig om vrijwilligers te vinden, het bestuurs- en organisatiewerk wordt complexer en veeleisender en veel taken rusten op (te) weinig schouders. In Meierijstad zijn bijna 3 vrijwilligers actief per 10 sportende leden. Echter, 31% van de sportverenigingen geeft aan niet voldoende vrijwilligers te hebben, ten opzichte van 48% die aangeeft voldoende vrijwilligers te hebben, maar nog steeds op zoek te zijn naar meer vrijwilligers. Het werven en behouden van kader is dan ook een speerpunt van vele sportbesturen.

Het wordt financieel steeds moeilijker voor sportverenigingen om de eindjes aan elkaar te knopen. Bij sommige verenigingen kan dit leiden tot aantasting van hun vitaliteit: ze hebben financiële en organisatorische problemen en/of kunnen niet voldoen aan de steeds hogere eisen die worden gesteld door zowel overheid als sporters zelf.

Een groot deel van het sportbudget besteden we aan goede en toegankelijke accommodaties. Je kunt echter als gemeente nog zoveel prachtige sportruimten en -accommodaties hebben, maar wanneer deze niet toegankelijk zijn en er niet voldoende activiteiten voor de diverse doelgroepen worden georganiseerd, dan schiet niemand daar iets mee op. We ondersteunen daarom onze verenigingen om, in de breedste zin van het woord, vitaal te blijven.

De vitale sportvereniging is een vereniging met een krachtig bestuur die vanuit haar eigen verantwoordelijkheid, realistisch en toekomstgericht, activiteiten ontplooit voor zowel haar leden als haar omgeving en daarmee in staat is haar sportieve en maatschappelijke rol te vervullen. De vitale sportvereniging is in staat verbindingen te maken.

Maar: de vitale sportvereniging is ook een keuze. Het is aan verenigingen zelf om ambities te formuleren en na te leven. Het staat verenigingen vrij om hun maatschappelijke rol beperkt of ruim te definiëren. Om het potentieel aan vrijwilligers in onze gemeente goed te benutten, is het zaak dat sportverenigingen de weg naar het Steunpunt Vrijwilligerswerk vinden. Daar waar nodig leveren de buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en Stichting Meierijstad Gezond Sportief hun bijdrage om sportverenigingen de weg te wijzen en het Steunpunt Vrijwilligerswerk te ondersteunen bij het

optimaliseren van het vrijwilligerswerk in de sport- en beweegsector. Via door de sportraad gefaciliteerde kennisuitwisseling kunnen verenigingen best practices uitwisselen en samenwerken, bijvoorbeeld via een vrijwilligerspool bij sportevenementen zoals in Sint-Oedenrode.

Acties

1. In 2018 zetten we een extra sportcoach als verenigingsondersteuner in. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.
2. Door inzet van verenigingsondersteuning, het Steunpunt Vrijwilligerswerk, combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches worden sportverenigingen intern versterkt en wordt naar mogelijkheden gezocht om de druk op het vrijwillig kader te verlichten. De rollen en taken van professionals worden duidelijk geprofileerd
3. Vitale sportverenigingen worden uitgedaagd om samen en in relatie tot het sociaal domein een bijdrage te leveren aan bredere maatschappelijke doelen (creëren van win-win situaties).
4. Er wordt gezocht naar mogelijkheden van (verdergaande) samenwerking en multifunctioneel gebruik van velden/terreinen en clubgebouwen (buurthuis van de toekomst).
5. We faciliteren zowel individuele verenigingen als de gezamenlijke verenigingen op het gebied van kennisuitwisseling.
6. We ondersteunen onze verenigingen om, in de breedste zin van het woord, vitaal te blijven.
7. We optimaliseren het contact van sportverenigingen met het Steunpunt Vrijwilligerswerk en vrijwilligerspool bij sportevenementen.

Beslispunt

1. We willen de vitaliteit van de sportverenigingen periodiek oetsen door middel van een uniforme vitaliteitsscan. De uitkomsten van deze scan worden gebruikt voor adviezen op maat om verenigingen te versterken en de sportparticipatie, in het bijzonder die van aandachtgroepen, te vergroten.

Actielijn 2: Open sportverenigingen

Open sportverenigingen zijn verenigingen met een extern gerichte, open houding. Ze zijn vraaggericht naar eigen leden en de buurt, werken samen met andere (sport)organisaties in de wijk en kennen een goede balans tussen clubliefde en maatschappelijk actief zijn. Door de veranderingen in wet-, regelgeving en andere afspraken, maar ook door diverse maatschappelijke ontwikkelingen, is samenwerking meer dan ooit nodig om de verenigingssport de stevige basis van het sporten in Meierijstad te laten zijn!

37% van de sportverenigingen in Meierijstad is bekend met de in de vorige alinea beschreven open club gedachte. Een aantal verenigingen geeft aan nog niet bekend te zijn met deze gedachtegang, maar wel meer informatie te willen ontvangen hierover (Sportmonitor, 2017).

Acties

1. We maken sportverenigingen bekend met de open club gedachte.
2. We organiseren thema-avonden in het kader van kennisuitwisseling tussen verenigingen.

Actielijn 3: Samenwerking

Sportverenigingen zijn een belangrijke schakel in de samenleving. Door hun impliciet verbindende rol zijn zij als geen ander in staat om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Samenwerking is hierbij van evident belang, en wordt vormgegeven door de volgende driehoek: inwoners zijn zelf verantwoordelijk om daadwerkelijk te gaan sporten en bewegen, verenigingen verzorgen de mogelijkheden om dit te doen en de gemeente faciliteert, stimuleert en/of regisseert, afhankelijk van de rol en inzet van de gemeente. Daarnaast zijn er andere maatschappelijke partners die de sportverenigingen kunnen versterken, en andersom!

Sportraad Meerijstad

In deze driehoek is er ruimte voor een gezamenlijk sportcollectief van verenigingen om gevraagd en ongevraagd te adviseren. Op 18 december 2017 is de Sportraad Meerijstad (SRM) opgericht. De Sportraad ziet zich een rol weggelegd als versteviger van de onderlinge samenwerking en kennisuitwisseling van verenigingen, belangenbehartiger en sparringpartner voor de gemeente.

Acties

1. We werken samen met de Sportraad Meerijstad bij de totstandkoming, uitvoering en monitoring van het sportbeleid.
2. We stellen samen met de Sportraad Meerijstad een samenwerkingsconvenant op.

Beslispunt

1. We maken afspraken met de sportraad Meerijstad over hun ondersteuning en stellen een budget van € 10.000 per jaar voor kennisvorming, themabijeenkomsten en activiteiten. Een en ander leggen we vast in een convenant.

Actielijn 4: Sociaal-maatschappelijke betrokkenheid

De rol van sport als middel voor het creëren van sociale betrokkenheid en cohesie en het ontwikkelen van allerlei waarden is in de inleiding van dit hoofdstuk al uitgebreid toegelicht, evenals de randvoorwaarden voor verenigingen om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Door de inzet van buurtsportcoaches en een verenigingsondersteuner kan de gemeente Meerijstad hulp bieden bij het voldoen aan deze randvoorwaarden, alsmede ondersteuning bieden bij het organiseren van activiteiten voor diverse doelgroepen.

Voor de continuïteit van de sportverenigingen in de kleine kernen lijkt in het geding. De sportverenigingen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de kernen en vragen om ondersteuning en begeleiding bij de invulling van hun maatschappelijke rol. Bij voorkeur door een sportcoach omdat deze ook kan helpen bij de opstart van eventuele extra activiteiten van de sportvereniging en goed weet welke organisaties mogelijk overdag gebruik willen maken van de verenigingsaccommodatie.

Om een maatschappelijke rol te vervullen, bijvoorbeeld in de vorm van sportactiviteiten voor groepen als senioren en mensen met een beperking, lijkt de vitaliteit van een aantal sportverenigingen en de sportaccommodaties echter te beperkt. Veel sportverenigingen geven in de Sportmonitor aan, mede door de hoge huurtarieven, moeite te hebben om het hoofd boven water te houden.

Acties

1. We ondersteunen sportverenigingen vraaggericht in het kader van hun vitaliteit en met (het organiseren van) diverse activiteiten door middel van de inzet van een verenigingsondersteuner, buurtsportcoaches en professionals vanuit welzijn.
2. We stimuleren een buurt(huis) functie bij de sportvereniging daar waar geen buurthuis is.

Actielijn 5: ondersteuning, erkenning en waardering van sporters en sportvrijwilligers

Ondersteuning

Sportverenigingen zijn een belangrijke partner voor een succesvol sportbeleid. Diverse sportverenigingen hebben aangegeven behoefte te hebben aan professionele verenigingsondersteuning, juist ten aanzien van de maatschappelijke functie, en aan gemeentelijke sturing op samenwerking en kruisbestuiving tussen de sportverenigingen.

Vrijwilligers zijn een onmisbare schakel binnen het verenigingsleven en wij bieden hen vraaggericht collectieve ondersteuning. Samen met de welzijnsorganisaties in Meierijstad wordt, na inventarisatie van het huidige vraag en aanbod, bekeken hoe de ondersteuning aan vrijwilligers op eenduidige wijze georganiseerd kan worden. Eén van de mogelijkheden is uitbreiding van het huidige Steunpunt Vrijwilligerswerk (Welzijnsorganisaties).

Een nog aan te stellen verenigingsondersteuner zal zich de komende jaren meer richten op het ontwikkelen en versterken van vitale verenigingen waarbij samenwerking tussen verenigingen worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Samenwerking kan plaatsvinden op sportief vlak, maar zeker ook op organisatorisch en materieel vlak.

Verenigingen worden gestimuleerd te onderzoeken wat de mogelijkheden c.q. voordelen zijn van het verder uitbouwen van deze samenwerking, bijvoorbeeld op het gebied van inkoop energie, sportmaterialen, onderhoud en beveiliging. Ten aanzien van het thema belangenbehartiging is het aan de verenigingen zelf te bepalen op welke wijze zij dit organiseren en welke rol de nieuwe sportraad daarin speelt. Op het gebied van kennisuitwisseling speelt de verenigingsondersteuner een faciliterende rol. Bilateraal als het gaat om het ondersteunen en adviseren van individuele verenigingen, maar ook in breed georganiseerd verband als het gaat om het bij elkaar brengen van verenigingen ten behoeve van het leggen van contacten, het delen van kennis en verdergaande samenwerking.

Om de organisatiekracht (de mate waarin verenigingen nu en in de toekomst in staat zijn om hun sport aan te bieden aan de huidige en potentiële leden) te versterken, kan bijvoorbeeld aandacht worden besteed aan:

- het binden en behouden van leden;
- het binden en behouden van jongeren;
- werven van vrijwilligers;
- financieren van de reguliere exploitatie en projecten voor de sportvereniging;
- bekijken van mogelijkheden/kansen voor een duurzame multifunctionele accommodatie.

Ten aanzien van de maatschappelijke oriëntatie (de mate waarin verenigingen zich richten op maatschappelijke activiteiten of taken) kan men denken aan bijvoorbeeld het bekijken van de mogelijkheden van een Open Club;

Acties

1. In 2018 zetten we een verenigingsondersteuner in voor de ontwikkeling en versterking van vitale verenigingen. Deze functie wordt ingepast in de uitvoering van de Rijksregeling combinatiefunctionarissen.
2. We inventariseren de huidige vraag en aanbod voor ondersteuning van vrijwilligers en zorgen dat deze op eenduidige wijze wordt georganiseerd.

Sportgala's

Erkenning en waardering van sporters en sportvrijwilligers vindt ook plaats door middel van de huldiging van sportkampioenen. De sportgala's in de voormalige gemeenten staan in een grote belangstelling en zijn zeer gewaardeerd. Uit de evaluatie van de sportgala's is naar voren gekomen dat de gedachten van de organiserende comités vanaf 2019 uitgaan naar een Meierijstadbrede sportgala's, één voor jeugdige en één voor volwassen sporters. In 2018 worden de sportgala's voor de laatste maal per kern georganiseerd.

Actie

1. We ondersteunen de huldiging van onze sportkampioenen in de vorm van Meierijstadbrede sportgala's voor volwassen en jeugdige sporters met een budget van € 25.000.

4 VOLDOENDE, KWALITATIEF GOEDE EN BETAALBARE SPORTVOORZIENINGEN

Meerijstad heeft een uitgebreide infrastructuur voor de breedtesport. Denk aan sportvelden en tennisbanen, sporthallen, gymzalen en zwembaden. Op dit moment lijkt de vraag in evenwicht te zijn met het aanbod aan breedtesportvoorzieningen. Echter, vanuit de verenigingen zijn er ook geluiden van een tekort aan beschikbaarheid van de zalen, met name op de meest populaire tijden in de avonden of voor de beoefening van sporten die een meer specialistische accommodatie vragen. Een exact beeld vereist nader onderzoek naar de buiten- en binnensportaccommodaties. Aandachtspunt hierbij is de rol van sportvoorzieningen in de kleine kernen, met name het effect op de leefbaarheid.

In de Wet Arhi is voorgeschreven dat tarieven bij gemeentelijke herindelingen binnen 2 jaar zijn geharmoniseerd. De harmonisering heeft betrekking op de tarieven die in rekening worden gebracht voor het gebruik van alle gemeentelijke binnen- en buitensportcomplexen de zwembaden en de sportsubsidies. De huidige tarieven zijn erg verschillend en leiden bij een aantal buiten- en binnensportverenigingen bij ongewijzigd beleid tot verminderde levensvatbaarheid. Vanuit de sportverenigingen komt de roep om sport en bewegen betaalbaar te houden en de harmonisering niet te laten leiden tot een lastenverzwaring voor de verenigingen.

De sportverenigingen zijn doorgaans goed te spreken over de kwaliteit van de accommodaties. Aandacht wordt gevraagd om deze op een goed onderhoudsniveau te houden of te brengen. Voor de gemeentelijke kunstgrasvelden is de keuze van duurzame infill van belang. We constateren ook een groei in de ongeorganiseerde sport en sporten in de openbare ruimte. De vraag is of hier extra voorzieningen voor nodig zijn en of er voorwaarden aan het gebruik van de openbare ruimte verbonden moeten worden? Door recente tragische verdrinkingen is er sprake van een toenemende vraag naar herinvoering van schoolzwemmen als extra veiligheidsmaatregel in onze natte beweegcultuur.

Uit de overdracht van de voormalige gemeenten zijn enkele bijzondere situaties waargenomen. We spreken hier over de positie van schaatsverenigingen die in vorstvrije seizoenen hun accommodatiekosten niet kunnen betalen, de bijzondere huursituatie van de paardensportverenigingen in Schijndel en de openings- en schenktijden van de sportkantines.

Wat willen we bereiken?

We willen gemeentelijke voorzieningen tegen betaalbare tarieven in gebruik geven zodat de bereikbaarheid van sport voor zoveel mogelijk sporters gewaarborgd blijft. Kunstgrasvelden mogen hierbij geen gevaar opleveren voor de volksgezondheid en het milieu. Verenigingen worden hierbij in de gelegenheid gesteld zelfstandig te exploiteren en beheren naar de maatstaven van de kwaliteitseisen van de gemeente. De zwemvaardigheid van kinderen moet in orde zijn. Via een sportinvesteringsfonds willen we duurzame investeringen bespoedigen. Daarnaast willen we een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen, sportvoorzieningen die geschikt zijn voor sportief medegebruik en we willen oplossingen voor enkele bijzondere situaties in Meerijstad.

Wat gaan we doen?

- Actielijn 1: harmoniseren van sporttarieven en -subsidies
- Actielijn 2: voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen

- Actielijn 3: ruimte voor innovatie en ondernemerschap (right to challenge)
Actielijn 4: lekker (ongeorganiseerd) bewegen en sporten, ook in de openbare ruimte
Actielijn 5: oplossingen voor bijzondere situaties

Actielijn 1: Harmonisering van sporttarieven en –subsidies

Op grond van de Wet Arhi moeten de tarieven en subsidies voor sport uiterlijk op 1 januari 2019 geharmoniseerd zijn. Voor het oplossen van eventuele fricties alsmede voor een geleidelijke invoering van de harmonisering wordt een beroep gedaan op het frictiebudget. Voorgesteld wordt hiervoor vooralsnog een bedrag van € 100.000 beschikbaar te stellen.

Uitgangspunten harmonisering sporttarieven

We willen:

- aansluiten bij de uitgangspunten van het beleid voor het maatschappelijk vastgoed vastgelegd. Tot het maatschappelijk vastgoed worden onder andere de binnen- en buitensportcomplexen gerekend. Een van de uitgangspunten van het vastgoedbeleid is een kostendekkend huurtarief. Op dit moment zijn er grote verschillen in de sporttarieven (en de daaraan gekoppelde wederzijdse onderhouds- en vervangingsverplichtingen). Deze zijn weergegeven in tabel 5.
- een transparante tarievenstructuur voor de verhuur van binnen- en buitensportaccommodaties en zwembaden opzetten;
- de grote verschillen qua tarieven tussen binnen- en buitensport verkleinen;

Kaders sporttarieven

Om te kunnen harmoniseren hebben we kaders nodig op basis waarvan we nadere regels voor de sportsubsidiëring kunnen ontwikkelen. Voor de harmonisering van de sporttarieven voor de binnen- en buitensport en de zwembaden stellen we de volgende kaders voor:

1. kostendekkende tarieven
2. een subsidiepercentage van de kostprijs voor de buitensportaccommodaties
3. een subsidiepercentage van de kostprijs voor de binnensportaccommodaties en de zwembaden in combinatie met een gedifferentieerd tarief voor verenigingen.

Het harmonisatieproces gaat uit van de bestaande situatie in 2018. Dit betekent dat de nieuwe kaders worden toegepast op de gebruikssituatie van eind 2018. De gewenste gebruikssituatie (werkelijke ruimtebehoefte) zal worden vastgelegd in het masterplan buitensport. Voor de nieuwe gebruikssituatie geldt dan hetzelfde (geharmoniseerde) tarieven-/subsidiebeleid als voor de bestaande situatie.

Voor de tariefberekening wordt een koppeling gemaakt met de kaders van het vastgoedbeleid en een verband gelegd met de draagkracht van de huurders/gebruikers. Het resultaat hiervan is dat door het college transparante kostendekkende tarieven worden vastgesteld die (gedeeltelijk) kunnen worden gecompenseerd met gemeentelijk subsidie. Daarnaast worden de door de raad vastgestelde kaders met betrekking tot bouw, onderhoud en vervanging van sportvoorzieningen door het college nader uitgewerkt.

In de sportmonitor 2017 is aan sportverenigingen gevraagd naar hun financiële situatie waarbij de verenigingen de volgende opties hadden: gezond, minder gezond en zorgwekkend. Dit geeft het volgende beeld:

- Categorie minder gezond 2 voetbalverenigingen, 1 paardensportvereniging en 1 tennisvereniging;
- Categorie zorgwekkend: 3 korfbalverenigingen en 1 volleybalvereniging.

Het merendeel van deze verenigingen geeft aan de hoge huur en/of de verplichtingen met betrekking tot de accommodatie niet meer te kunnen compenseren met lastenverlaging en inkomstenverhoging (contributie en opbrengsten).

Harmonisatiescenario's

Voor alle hoofdgroepen (binnen- en buitensport en zwembaden) zijn de kostprijzen berekend. Om alle accommodaties binnen een hoofdgroep met elkaar te kunnen vergelijken is voor de kostprijsberekening een fictieve situatie gecreëerd: alles nieuw op 1 januari 2018. Van alle buitensporten achten wij alleen de tennis- en golfsport in staat de kostprijs van hun accommodatie te betalen. Voor alle andere buitensporten is op de kostprijs een subsidiepercentage toegepast om de accommodatie betaalbaar te houden. Voor de bepaling van de financiële bandbreedte zijn, uitgaande van de voorgestelde kaders en rekening houdend met de financiële situatie van de sportverenigingen, 2 harmonisatiescenario's denkbaar :

1. budgettair neutraal (voor Meierijstad)
2. maximaal budget per hoofdgroep (in bijzondere gevallen gecombineerd met individueel maatwerk per vereniging)

De doorrekening van het budgettair neutrale scenario is besproken met de SRM. Toepassing van dit scenario leidt tot (forse) verzwaring van de lasten voor een groot deel van de verenigingen. Dit scenario verplaatst het financiële probleem van de ene groep sportverenigingen (St Oedenrode) naar de andere groep (Veghel en in iets mindere mate Schijndel).

Voorgesteld wordt daarom om een extra maximaal budget per hoofdgroep toe te passen, in bijzondere gevallen gecombineerd met individueel maatwerk per vereniging. Dit zou er als volgt uit kunnen zien.

Binnensport

Voor de binnensport stellen we onze sporthallen en gymzalen, die voldoen aan de gestelde eisen. Dit tegen een transparant en kostendekkend tarief, dat we gedeeltelijk compenseren met een subsidie. Het gebruik van particuliere sportvoorzieningen door sportverenigingen is mogelijk met een gedeeltelijke subsidie van de kostprijs.

In Meierijstad worden op dit moment 19 tarieven voor gehanteerd die voor verenigingen uiteenlopen van € 9,95 per uur voor jeugdleden in een hele sporthal in Veghel tot respectievelijk € 39,60 en € 41,70 ongeacht het gebruik in Schijndel en Sint-Oedenrode. Met het lage tarief heeft de voormalige gemeente Veghel het sporten door jeugdigen weten te stimuleren en het verschil in tarief met de buitensport verkleind. Uit de sportmonitor en gesprekken met binnensportverenigingen en de SRM is gebleken dat meerdere binnensportverenigingen moeite hebben met overleven. Na diverse lastenverlagende en inkomstenverhogende acties zijn hun eigen financiële mogelijkheden uitgeput. Correcties op de huren in de vorm van de verenigingstarieven zoals in Veghel zullen voor meer financiële overlevingskracht zorgen.

Het grote aantal binnensporttarieven willen we terugbrengen tot 3 basistarieven voor reguliere verhuur op basis van een kostendekkend tarievenmodel dat met een subsidiepercentage wordt gecorrigeerd. Van deze basistarieven worden voor de binnensportverenigingen verenigingstarieven voor jeugd en senioren leden afgeleid. De nieuwe tarieven zorgen voor meer vitaliteit voor de binnensportverenigingen in Schijndel en Sint-Oedenrode. De verrekening over alle verenigingen is geraamd op een structureel nadelig saldo van € 70.000 per jaar.

Buitensport

Op dit moment zijn de onderlinge verschillen erg groot. De tarieven voor een natuurgras voetbalveld in 2018 bedragen € 3.292,69 (Veghel), gem. € 5.601,12 (Schijndel) en € 7.275,06 (Sint-Oedenrode). In Veghel en Sint-Oedenrode wordt een huur per veld in rekening gebracht (profijtbeginsel) terwijl in Schijndel elke actieve buitensporter een gelijk bedrag betaalt (solidariteitsbeginsel).

Het huidige beleid met betrekking tot de buitensportaccommodaties kan schematisch als volgt weergegeven worden:

TABEL 5: ONDERHOUDS- EN VERVANGINGSVERPLICHTINGEN VOORMALIGE GEMEENTEN

Voormalige gemeente	Onderhoud						Vervanging					
	Kleedaccommodatie		Sportvelden				Sportvelden			Gebouwen		
			Natuurgras		Kunstgras		Natuurgras	Kunstgras		Kleed- accom- modatie	Overig (kantine, tribune etc.)	
	Klein onderhoud	Groot onderhoud	Klein onderhoud	Groot onderhoud	Klein onderhoud	Groot onderhoud		Voetbal	Korfbal			Hockey
Schijndel	vereniging	gemeente	vereniging	gemeente	vereniging	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	vereniging
Sint-Oedenrode	vereniging	vereniging	vereniging	gemeente	vereniging	vereniging	gemeente	vereniging	vereniging	gemeente	vereniging	vereniging
Veghel	vereniging	vereniging	vereniging	gemeente	vereniging	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	vereniging

Opgemerkt wordt dat buitensportverenigingen niet in staat zijn zelfstandig de kosten van vervanging en renovatie van sportterreinen en kleedaccommodaties te bekostigen. In de voormalige gemeenten waar genoemde vervanging een uitgangspunt was in het accommodatiebeleid, werd in de meeste gevallen de vervanging of een groot gedeelte ervan bekostigd door de gemeente. Voor zover we hebben kunnen nagaan zijn er in de afgelopen jaren slechts 2 uitzonderingen op de handelwijze van de voormalige gemeenten geweest.

Voor de buitensportverenigingen willen we basisvoorzieningen beschikbaar stellen die de gemeente renoveert en vervangt en waarvoor op basis van een huurovereenkomst het groot onderhoud wordt uitgevoerd. De basisvoorziening bestaat uit een genormeerd aantal sportterreinen, kleedlokalen, bergingsruimte en een verenigingsruimte.

Voor de basisvoorzieningen van de buitensport wordt een kostendekkend tarievenmodel voorgesteld dat met een voor elke vereniging gelijk subsidiepercentage wordt gecorrigeerd. Bij een subsidiepercentage van 82 % wordt het negatieve saldo voor Meierijstad geraamd op € 15.000 per jaar. Met dit subsidiepercentage ondervinden enkele verenigingen in Schijndel structureel nadeel. Voor verenigingen uit de voormalige gemeente Veghel betekent dit een tariefverhoging die kan worden gecompenseerd met het vervallen van onderhouds- en vervangingsverplichtingen. Met de buitensportverenigingen worden waar nodig individuele afspraken gemaakt over de gevolgen van de harmonisering.

Zwembaden

Voor de zwemsport, doelgroepen, zwemlessen en losse bezoekers stellen we onze zwembaden beschikbaar, die voldoen aan de gestelde eisen, waarvoor kostendekkende tarieven zijn berekend, verdeeld over de soorten baden (wedstrijdbad, instructiebad, recreatiebad). Voor zwem- en duiksportverenigingen stellen we verenigingstarieven vast die worden afgeleid van het basistarief die we gedeeltelijk compenseren met een subsidie.

De huidige tarieven zijn erg verschillend, waardoor er grote verschillen zijn tussen de grootste gebruikers (zwemverenigingen). Voor de huur van het wedstrijdbad in Schijndel wordt bij verenigingen € 116,60 per uur in rekening gebracht terwijl daar in Sint-Oedenrode € 37,20 per uur voor wordt berekend bij de zwemvereniging en € 69,60 bij de andere verenigingen. Een budgettaire neutrale correctie zal daarom grote gevolgen hebben voor de zwemvereniging in Sint-Oedenrode en de vitaliteit van deze vereniging (met veel jeugdleden) ernstig beïnvloeden.

Het grote aantal tarieven voor de zwembaden willen we terugbrengen tot een minimum aantal basistarieven voor reguliere verhuur op basis van een kostendekkend tarievenmodel dat met een subsidiepercentage wordt gecorrigeerd. Van deze basistarieven worden voor de zwem- en duiksportverenigingen verenigingstarieven afgeleid. Omdat zwembad de Molen Hey een hoger voorzieningenniveau en meer gebruiksmogelijkheden heeft is een hoger huurtarief voor dit zwembad gerechtvaardigd. De kosten van de harmonisatie worden geraamd op € 5.000 per jaar. Met de verenigingen worden waar nodig individuele afspraken gemaakt over de gevolgen van de harmonisering.

De overige tarieven van de gemeentelijke zwembaden verschillen licht van elkaar. De tarieven van het particuliere bad in Veghel liggen iets hoger.

Uitgangspunten harmonisering sportsubsidies

De huidige sportsubsidies richten zich allen op stimulering van jeugdsport en mensen met een beperking. Voor de berekening van de subsidies werd gebruikt gemaakt van verschillende parameters. Voor de geharmoniseerde subsidies willen we de berekeningsmethode vereenvoudigen door het aantal parameters te beperken.

Voor de harmonisering van de sportsubsidies willen we:

- onderscheid maken in een basissubsidie voor de accommodatiekosten en jeugdactiviteiten en aanvullende subsidiemogelijkheden voor projecten en activiteiten in het kader van de vijf ambities in de Mijlpalen voor Meierijstad.
- uitgaan van de huidige situatie.

Wat betreft subsidies werken we met een bedrag per jeugdlid en unieke sporter, alsmede een vast bedrag per vereniging ten behoeve van bijvoorbeeld kadervorming. Binnensport- en zwem- en duiksportverenigingen die gebruik maken van een niet-gemeentelijke accommodatie krijgen een tegemoetkoming in de accommodatiekosten. Om de verschillen in de sportsubsidies te elimineren gaan we uit van € 25.000 per jaar.

Harmonisatieproces

Na vaststelling van de kaders voor de harmonisering (deze sportnota) zal het harmoniseringsproces van start gaan. Allereerst worden de financiële kaders verwerkt in de tariefberekeningsmodellen. Daarna worden de effecten voor de sportverenigingen in beeld gebracht. Waar nodig worden

maatwerkafspraken met verenigingen gemaakt en wordt met SRM bekeken of en hoe we de harmonisering (tariefswijziging) gefaseerd in kunnen laten gaan. Hierbij zal tevens bekeken worden in hoeverre gebruik kan worden gemaakt van het frictiebudget. Verder willen we bijdragen in de kosten als de accommodatie wordt ingezet om de maatschappelijke participatie te vergroten ('terugverdienmodel').

Het geharmoniseerde sporttarieven- en subsidiebeleid wordt nader uitgewerkt in de nadere regels voor de sportsubsidiëring treedt in werking op 1 januari 2019.

Besispunt

1. Vaststellen van de kaders voor een nieuw tarieven- en subsidiebeleid

Actielijn 2: voldoende, kwalitatief goede en betaalbare sportvoorzieningen

In het Rapport Sport in Beeld voor sociaal beleid Meierijstad, Kenniscentrum Sport en Verwey Jonker Instituut (2015), waarden gebruikers de gemeentelijke sportvoorzieningen met een ruime voldoende, maar een aantal accommodaties moet worden verbeterd wat betreft sfeer, uitstraling, hygiëne en duurzaamheid.

80% van de sporters sport binnen de eigen gemeente. De gemiddelde afstand die men per dag overbrugt voor sport is ongeveer 1 kilometer. Verhoudingsgewijs blijft de afgelegde afstand van en naar sportvoorzieningen achter bij het aantal verplaatsingen dat men hiervoor maakt. Hieruit valt af te leiden dat men sport bij voorkeur dicht bij huis zoekt. Bijna de helft van alle verplaatsingen voor het bezoeken van sportvoorzieningen gebeurt met de auto. De fiets komt op de tweede plaats. De meest sportieve verplaatsingen, 60%, betreft een afstand tot 5 kilometer (Lucas Harms, overwegend onderweg).

Buitensport

Capaciteit

De capaciteitsvraag voor de buitensport willen we beantwoorden in een masterplan buitensport. Dit is een plan waarbij de werkelijke capaciteitsbehoefte onderzocht wordt. Deze wordt vergeleken met het aanbod. Daarnaast wordt de staat van de accommodaties onderzocht. Uiteindelijk leidt dat tot een meerjarenplan voor de buitensport waarbij de (beschikbare) financiën een belangrijke randvoorwaarde zijn.

De volgende uitgangspunten vormen de leidraad voor het masterplan:

- Meierijstad stelt per sport basisvoorzieningen beschikbaar, die zij wanneer nodig vervangt en waarvoor zij periodiek groot onderhoud uitvoert;
- de basisvoorziening bestaat uit sportvelden en een kleedaccommodatie, aangevuld met een materialenberging en een verenigingsruimte. Overige behoeften/wensen van sportverenigingen, zoals kantine, tribune en extra ruimten, alsmede extra en/of boven de (kwaliteits)norm gewenste sportvelden en –kleedlokalen, kunnen door de verenigingen zelf worden gerealiseerd, vervangen en onderhouden;
- de basisvoorziening wordt bepaald op basis van normen voor accommodatiebehoefte, vastgesteld door NOC/NSF in overleg met VSG en sportbonden;
- de sportvoorzieningen worden opengesteld voor maatschappelijke doelen, afgestemd op en met de hoofdgebruiker;
- sportvoorzieningen zijn belangrijk voor de leefbaarheid in de (kleine) kernen;
- zelfredzaamheid en zelfwerkzaamheid van de gebruikers.

Kwaliteit

De kennis en ervaring van onze sportveldbeheerders en KIWA/ISA-sport liggen ten grondslag aan de kwaliteitsverbetering van onze sportvelden. Vooralsnog willen we gebruik blijven maken van de diensten van KIWA/ISA-sport, vanwege de historische kennis die zij hebben van de sportvelden in Meierijstad. Ons doel is om de velden tegen acceptabele kosten op een zo goed mogelijk onderhoudsniveau te houden of te brengen.

Op sportpark De Neul in Sint-Oedenrode is sprake van een slechte kwaliteit van sportvelden doordat ze in bepaalde jaargetijden te nat zijn in combinatie met een tekort aan wedstrijd- en trainingsvelden. Met renovatie van de natuurgrasvelden en aanleg van kunstgrasvelden kunnen de problemen worden opgelost. De buitensportverenigingen in Erp hebben zich met gemeenschapshuis Ter Aa verenigd in Omnipark De Brug. Zij streven een omnisporthetpark in 2025 na. In Boskant hebben dorpsraad, school en sportverenigingen het initiatief genomen om te komen tot een multifunctionele accommodatie.

Kunstgrasvelden

De afgelopen jaren zijn diverse kunstgrasvelden in de sportaccommodaties gerealiseerd. Het beleid dat hieraan ten grondslag ligt, het volgen van ontwikkelingen in de sport, het oplossen van capaciteitstekorten en het beschermen en verhogen van de kwaliteit van natuurgrasvelden, willen we voortzetten. Het gebruik en het onderhoud van de gemeentelijke kunstgrasvelden gaan we strak monitoren om de verwachte levensduur van de velden te kunnen garanderen.

Meierijstad heeft 7 rubber-ingestrooide kunstgras voetbalvelden, waarvan er 6 zijn aangelegd in opdracht van de gemeente en 1 in opdracht van de voetbalvereniging Nijnsel. SBR-infill (Styrol Butadien Rubber) wordt alleen toegepast in kunstgrasvelden voor voetbal. Uit onderzoeken van het RIVM en de Europese Unie is gebleken dat SBR niet schadelijk is voor de volksgezondheid en de uitloging van zink zich vasthecht aan het zand in de kunstgrasmat en daarmee geen directe bodemverontreiniging veroorzaakt. Er is dan ook geen reden om tussentijds over te gaan tot vervanging van kunstgrasvelden met SBR-infill.

Niettemin kleven er voor spelers toch bezwaren aan de SBR-infill. Gedacht moet hierbij worden aan opwarming van het veld tot boven de 40° C, een onaangename geur (vooral bij warm weer) en de hechting aan schoenen en kousen waardoor je overal SBR tegen kunt komen. Reden waarom we blijven zoeken naar alternatieven, bijvoorbeeld naar het gebruik van kurk als infill of indien mogelijk naar kunstgrasmatten zonder infill. Geen van de genoemde bezwaren van SBR-infill is van namelijk van toepassing op een non-fill kunstgrasveld.

Bij aanleg of vervanging van kunstgras voetbalvelden in Meierijstad willen we in het kader van kostenbeheersing en eenduidigheid in onderhoud en beheer uitgaan van eenzelfde constructie opbouw, waarbij kurk als infill wordt gebruikt of indien mogelijk een kunstgrasmat op basis van non-fill wordt toegepast. De beoogde constructie opbouw van de kunstgrasvelden is zodanig dat van alle infill of non-fill mogelijkheden gebruik kan worden gemaakt mochten onvoorziene ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de kunstgrasvelden in gebieden die ook een wateropgave hebben zal het biologisch afbreekbare kurk worden gebruikt. Op andere kunstgrasvelden (korfbal, hockey, tennis) wordt alleen een speciale kwaliteit zand toegepast.

Actiepunten

De gemeente investeert in de volgende kwaliteits- en/of kwantiteitsslagen:

1. Voor de renovatie van sportpark De Neul in Sint-Oedenrode in 2018 is € 2.000.000 in de Mijlpalen van Meierijstad opgenomen.
2. In de programmabegroting 2018 hebben we € 500.000 opgenomen voor de vervanging we kunstgras voetbal- en korfbalvelden op sportpark De Glorie en De Molenheide. In de meerjarenbegroting 2019-2021 voor andere kunstgrasvelden in Schijndel

Beslispunt

1. We willen de precieze ruimtebehoefte voor de buitensport vaststellen in een masterplan buitensport.
2. We willen een kunstgras korfbalveld in een natuurgras voetbalveld ombouwen op het Prins Willem Alexander sportpark in Veghel
3. We willen kunstgras korfbalvelden aanleggen op sportpark De Kienehoef in Sint-Oedenrode en sportpark Spoorzicht in Mariaheide.

Binnensport

Binnensportverenigingen kunnen gebruik maken van door de gemeente beschikbaar gestelde binnensportaccommodaties. De behoefte aan trainings- en wedstrijdruimte wordt in goed overleg met de binnensportverenigingen vastgesteld en op elkaar afgestemd, waarbij in de meeste accommodaties wedstrijd/competitieverplichtingen voorrang hebben boven ander gebruik.

Op dit moment lijken onze binnensportaccommodaties te kunnen voldoen aan de vraag. Echter, vanuit de verenigingen is er ook onvrede over de tijden waarop de zalen beschikbaar zijn. Spanningen kunnen ontstaan bij de inroostering van de aanvragen. In accommodaties waar scholen gebruik van maken heeft de inroostering van het onderwijs altijd voorrang. Voor het overige gebruik zijn geen uniforme uitgifte-regels voor onze binnensportaccommodaties vastgesteld. Alle binnensportaccommodaties zijn standaard ingericht, waardoor er geen mogelijkheden zijn voor spreiding van sporten met specifieke inrichtingswensen. In het bijzonder geldt voor een centrale turnvoorziening (onder ander met valkuil) waarvoor tijdens de beeldvormende avond op 15 maart 2018 aandacht is gevraagd..

Het kassasysteem en de toegangscontrole voor de binnensportaccommodaties zijn aan vervanging toe. Ontwikkelingen in de automatisering geven mogelijkheden voor beheer en toegangscontrole op afstand, maar ook voor digitale reserveringen en betalingen via het internet.

Actiepunten

1. Nieuwe en te renoveren voorzieningen moeten voldoen aan de wettelijke eisen voor toegankelijkheid van sportaccommodaties en aan de duurzaamheidsinstrumenten voor bouw.
2. We verbeteren de energiezuinigheid van bestaande gebouwen. Waar nodig en passend binnen de financiële kaders worden installaties aangepast met energiebesparende maatregelen, zonnepanelen, LED verlichting etc.

Beslispunten

1. We willen een gezamenlijke turnvoorziening voor Meierijstad realiseren,
2. We willen het kassasysteem en de toegangscontrole voor de binnensportaccommodaties vervangen en de mogelijkheden onderzoeken om reserveringen en betalingen voor en beheer van alle binnensportaccommodaties via het internet te laten plaatsvinden.

Zwembaden

In de aanloop naar de fusie is in 2016 de behoefte aan zwemwater in beeld gebracht. Volgens het CBS is zwemmen een van de populairste sporten. Landelijk ligt de participatie van de bevolking tussen 6 en 79 jaar op 38%. Het zwemmen wordt meer door vrouwen dan door mannen beoefend. Als gekeken wordt naar de leeftijden is zwemmen onder jeugdigen in de leeftijdsgroep van 6 tot en met 12 jaar populair. Volwassenen tussen 25 en 44 jaar zwemmen het meest, gemiddeld 1 tot 2 uren per week. Van alle zwemmers is ongeveer 11% lid van een zwemvereniging. Ruim 7% van de zwemmers doet actief mee aan trainingen en wedstrijden in de zwemsport. Deze relatief lage percentages worden veroorzaakt doordat veel Nederlanders de zwemsport op een individuele en recreatieve manier ondernemen.

We hebben geconstateerd dat de bevolking sport bij voorkeur dicht bij huis zoekt. Dit geldt zeker voor de zwembaden. De huidige zwembaden hebben hoge animocijfers, zijn gelegen op goed bereikbare locaties waar meerdere sportfaciliteiten in de buurt aanwezig zijn en kunnen voldoende water aanbieden voor verenigingsactiviteiten. Zowel in 2010 (gemeente Veghel in samenwerking met Laco en Kader Bouwadvies) als in 2016 (fusiewerkgroep) is geconcludeerd dat alle overdekte baden nodig zijn om te kunnen voorzien in de behoefte aan voldoende zwemwater.

De programmering van activiteiten is op dit moment afgestemd op de lokale behoefte van vrij zwemmen, zwemlessen en verenigingszwemmen van de drie hoofdkernen. De zwembaden in Meierijstad voorzien in een duidelijke behoefte. Het aantal bezoekers in de zwembaden in Meierijstad is de laatste jaren gestabiliseerd na jaren van teruggang. De gemeentelijke zwembaden in Schijndel en Sint-Oedenrode ontvangen jaarlijks respectievelijk 110.000 en 90.000 bezoekers, het particulier overdekte zwembad in Veghel ontvangt jaarlijks 110.000 bezoekers. Uit de inventarisatie van de huidige activiteiten in de drie overdekte zwemaccommodaties van Meierijstad kan worden geconcludeerd dat de programmering van activiteiten gedurende de week bij alle drie de zwembaden grote overeenkomsten vertoont (bijv. familie zwemmen op zondag, disco zwemmen op vrijdag etc.).

Zwemverenigingen kunnen gebruik maken van door de gemeente en particulieren beschikbaar gestelde zwemaccommodaties. De behoefte aan trainings- en wedstrijddruimte wordt in goed overleg met de zwemverenigingen vastgesteld en op elkaar afgestemd, waarbij wedstrijd/competitieverplichtingen voorrang hebben boven ander gebruik.

Provinciaal beleid inclusief zwemmen

Mensen met een beperking stimuleren en helpen om te gaan zwemmen. Dat is het doel van het project 'Aangepast zwemmen in Brabant', dat de provincie Noord-Brabant steunt.

In het project Aangepast Zwemmen in Brabant worden de komende twee jaar 70 zwemverenigingen en zwembadeigenaren in Brabant gestimuleerd en geholpen om mensen met een beperking te laten zwemmen. Doel is een kleine 3000 mensen met een beperking aan het zwemmen te krijgen.

Maar ook zorgt de aanpak voor een versterking van de samenwerking tussen de fieldlabs de Tongelreep en Aangepast sporten, de expertise van beide labs wordt hierdoor gebundeld. En de samenwerking tussen de provincie en zwembond KNZB wordt verbreed. Die samenwerking bestond al op het gebied van topsport en talentontwikkeling, en daarin wordt nu ook Uniek Sporten meegenomen.

Exploitatielasten

In tabel 6 zijn de exploitatielasten van de binnenbaden van Meierijstad weergegeven. In de regel opmerkingen is aangegeven waarom de netto-lasten van 2016 geen getrouwe afspiegeling van de jaarlijkse exploitatielasten weergeven.

TABEL 6: EXPLOITATIELASTEN BINNENBADEN MEIERIJSTAD

2017	Molen Hey Schijndel	De Neul Sint-Oedenrode	De Beemd Veghel
Eigendom grond en opstal	Meierijstad	Meierijstad	Laco
Omvang	3-baden	2-baden	2-baden
Personele kosten	578.000	320.000	
Overheadkosten		256.000	
Exploitatielasten	385.651	260.130	310.000
Kapitaallasten	<u>85.356</u>	<u>57.761</u>	?
	1.049.007	893.891	
Baten	<u>605.494</u>	<u>467.566</u>	
Netto-tekort	443.513	426.325	310.000
<i>Opmerkingen:</i>			
Groot onderhoud	Werkelijke uitgaven (in 2016 laag, gemiddeld € 50.000 hoger?)	Storting in onderhoudsfonds	Sterk verouderd. Onderhoud wordt al jaren geminimaliseerd.
Kapitaallasten	(Gedeelte) investering betaald uit reserves	(Gedeelte) investering betaald uit reserves	(Gedeelte) investering betaald uit reserves

Kwaliteit

De komende jaren zijn grote investeringen noodzakelijk aan de overdekte zwembaden in Veghel en Sint-Oedenrode. Het zwembad in Schijndel is in 2014 gerenoveerd. Het overdekte zwembad De Beemd in Veghel wordt al enkele jaren 'draaiende' gehouden in afwachting van een besluit tot vervanging. De exploitatieovereenkomst met Veghel Recreatie B.V. (Laco), de exploitant van het zwembad in Veghel, is door de voormalige gemeente Veghel opgezegd en eindigt per 1 september 2019. Met Laco worden besprekingen gevoerd over de vervangingsmogelijkheden van een overdekt bad in Veghel. Tevens bekijkt Laco de mogelijkheden voor verlenging van de exploitatieovereenkomst met een jaar om te kunnen blijven voorzien in de zwemwaterbehoefte van Veghel en directe omgeving. In 2018 presenteren we een rapport over de vervangingsmogelijkheden. Zwembad De Neul in Sint-Oedenrode is 40 jaar oud. Algemeen kan gesteld worden dat de buitenkant van het gebouw in redelijk tot goede staat is, de binnenkant aan een facelift en de technische installaties aan vervanging toe zijn.

Schoolzwemmen

Het leren zwemmen kan worden gezien als een eerste verantwoordelijkheid voor ouders. Desondanks heeft de lokale overheid na de Tweede Wereldoorlog schoolzwemmen als activiteit geïntroduceerd in Nederland. De oorspronkelijke doelstelling was het zorgdragen voor voldoende zwemvaardigheid voor basisschoolleerlingen. In de jaren '70, met de opkomst van de binnenbaden, is de doelstelling veranderd. Steeds meer ouders lieten hun kinderen in de overdekte zwembaden het zwemdiploma halen. Hierbij is ook van belang dat de leeftijd van leren zwemmen in Nederland, onder de maatschappelijke druk, gedaald is van 7 naar 4 jaar. De oorspronkelijke doelstelling is nooit verdwenen maar de visie over het nut van schoolzwemmen is drastisch bijgesteld.

Ten grondslag aan de nieuwe visie ligt het principe dat deelnemen aan een bewegingscultuur de kwaliteit van bestaan verhoogt. Om op een acceptabele en veilige manier deel te kunnen nemen aan de bewegingscultuur is het noodzakelijk om een aantal bekwaamheden te ontwikkelen.

Als we zwemmen als bewegingscultuur nader bekijken wordt duidelijk dat het huidige A diploma, als onderdeel van het Zwem-ABC, geen enkele garantie biedt voor voldoende veiligheid en bekwaamheid

om verantwoord te kunnen deelnemen aan de 'natte' bewegingscultuur. Met de term natte bewegingscultuur wordt bedoeld zwemmen in open water, zeilen, surfen, duiken en natuurlijk de verschillende aan zwemmen gerelateerde sporttakken.

In Meierijstad wordt op dit moment niet structureel schoolzwemmen aangeboden. Alleen in Sint-Oedenrode wordt een schoolzwemprogramma in Zwembad De Neul aangeboden dat deelnemers voorbereid op deelname aan de natte bewegingscultuur en een vangnet is om te leren zwemmen. Het programma dat door de leerlingen wordt gevolgd bestaat uit het aanbieden van de oefenstof gerelateerd aan de eisen van de zwemdiploma's. Daarnaast worden er ook enkele nevenactiviteiten aangeboden die in de maatschappij frequent voorkomen. Thema's die de laatste jaren aan de orde zijn geweest, zijn onder andere: survival (red jezelf/red je vriendje) en zwemsport. De doelstelling van het vangnet is om alle kinderen die groep 4 van de basisschool verlaten in het bezit te laten zijn van minimaal diploma A van het Zwem-ABC.

Uit inventarisaties in het verleden (Schijndel) is gebleken dat een toenemende groep kinderen niet op een acceptabele en veilige manier kan deelnemen aan de natte bewegingscultuur. Een algeheel onderzoek in Meierijstad naar de mate van zwemvaardigheid kan daar een beter beeld over geven. Door de verdrinkingen in de afgelopen tijd is de vraag om herinvoering van schoolzwemmen actueler geworden.

Acties

1. In overleg met het basisonderwijs en de aanbieders van buitenschoolse voorzieningen gaan we de mogelijkheden voor het behalen van het Zwem-ABC onder of direct aansluitend op schooltijden onderzoeken.
2. In 2018 presenteren we een rapport over de vervangingsmogelijkheden van zwembad De Beemd in Veghel.
3. We vervangen het kassasysteem en de toegangscontrole voor onze zwembaden. Reserveringen en betalingen voor en beheer van de zwembaden kunnen in 2018 via het internet plaatsvinden

Beslispunt

1. In 2019 renoveren we zwembad De Neul in Sint-Oedenrode. In de Mijlpalen van Meierijstad is hiervoor € 2.400.000 beschikbaar.

Actielijn 3: Ruimte voor innovatie en ondernemerschap (right to challenge)

Het merendeel van het maatschappelijk sportvastgoed en sportcomplexen wordt onderhouden door de gemeente Meierijstad. Op privatiseringsvragen vanuit de vorige gemeenten kwamen overwegend negatieve reacties. Als redenen hiervoor zijn aangedragen de behoefte aan ontzorging door de drukke verenigingsagenda, gebrek aan kennis en menskracht en het niet kunnen garanderen van continuïteit en kwaliteit. Er zijn echter ook verenigingen die zichzelf wel in staat achten om de volledige beheerstaak op zich te nemen.

Een aantal sportverenigingen heeft energiebesparende maatregelen getroffen met behulp van overheidssubsidies. Andere sportverenigingen informeren bij de gemeente naar de financiële ondersteuningsmogelijkheden voor verduurzaming van hun accommodatie. Een revolverend sportinvesteringsfonds waaruit verenigingen geld kunnen lenen voor verduurzamingsmaatregelen zou hierbij uitkomst kunnen bieden. In het sportinvesteringsfonds is het uit te lenen geld aan verenigingen

ingelegd door de gemeente, bedrijven en particulieren. Verenigingen kunnen dat bijvoorbeeld in 10 jaar terug betalen tegen een aantrekkelijke rente.

Op de meeste sportvelden gebruiken we geen chemische onkruidbestrijdingsmiddelen. In 2018 voeren we op alle sportvelden een duurzame alternatieve werkwijze voor chemische onkruidbestrijding in.

Acties

1. We bieden ruimte voor experimenten in het kader van een right to challenge, mits die niet ten koste gaan van de kwaliteit van de betreffende sportvoorziening.
2. In 2018 voeren we op alle sportvelden een duurzame alternatieve werkwijze voor chemische onkruidbestrijding in.
3. We benutten de mogelijkheden voor de aanleg en/of vervanging van kunstgrasvelden zonder infill.

Beslispunt

1. We willen een revoluerend sportinvesteringsfonds instellen voor sportverenigingen om hen stimuleren en de mogelijkheid te bieden om energiebesparende maatregelen te nemen en zo de energiekosten van hun accommodatie te verlagen,

Actielijn 4: Lekker (ongeorganiseerd) sporten en bewegen, ook in de openbare ruimte

Steeds meer inwoners sporten en bewegen in de openbare ruimte. Mannen iets vaker dan vrouwen.

Vanaf 12 jaar is dit zelfs de meest gebruikte voorziening voor sportbeoefening.

We denken hierbij vooral aan sporten zoals hardlopen, wandelen en fietsen, mountainbiken. Maar je ziet ook steeds meer mensen freerunnen en bootcampen. Het vele groen en de fiets- en wandelroutes in Meierijstad bieden unieke mogelijkheden om te sporten en bewegen.

Er zijn 19 verenigingen die voor hun sportactiviteiten gebruik maken van de openbare ruimte. Veel verenigingen zijn bereid om (op verzoek) sportactiviteiten te organiseren op plaatsen buiten de accommodaties. Slechts 10 verenigingen hebben die bereidheid niet omdat ze hun sport aanbod niet geschikt vinden.

Daar waar de gemeente Meierijstad het verenigingsleven een sterke basis wil laten vormen voor het sporten en bewegen in Meierijstad, zijn er ook mensen op ongeorganiseerde basis actief met sporten en bewegen die we willen faciliteren en stimuleren indien dat nodig blijkt. Uit een landelijk onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) blijkt dat Nederlanders steeds vaker ongeorganiseerd sporten. Een goed beeld van de omvang, diversiteit en wensen van deze ongeorganiseerde sporters in Meierijstad ontbreekt nog.

Wel zijn er diverse voorbeelden aan te merken van activiteiten die we kunnen ondernemen om ook het ongeorganiseerd sporten te stimuleren en faciliteren. Een daarvan is het (stimuleren van het) ontwikkelen van een mobiele applicatie om ongeorganiseerde en individuele sporters bij elkaar te brengen zodat zij samen kunnen gaan sporten. Een ander voorbeeld is om ongeorganiseerde sporters gebruik te kunnen laten maken van gemeentelijke accommodaties, mits deze beschikbaar zijn, alsmede het aanpassen van de openbare ruimte.

In Meierijstad zijn de afgelopen jaren een aantal multifunctionele sportveldjes ingericht in de wijken, in de directe omgeving van basisscholen. Voor deze centrale wijklocaties is gekozen zodat ze gebruikt kunnen worden voor buitengymlessen en buitenschoolse opvang, maar ook als algemeen speelveld

voor iedereen in de wijk. Rondom de veldjes zijn op sommige locaties speeltuinen en je de boulebanen aangelegd. De veldjes worden zeer goed gebruikt en vervullen een uitstekende ontmoetingsfunctie voor jong en oud, waardoor de vraag rijst of er niet in elke wijk of kleine kern een multifunctioneel sportveldje zou moeten worden ingericht.

Andere goed functionerende initiatieven die voorzien in een duidelijke behoefte zijn de tijdelijke schaatsvoorzieningen op de markt in Schijndel en Veghel.

In het kader van het JOGG-programma zijn in Veghel watertappunten ingericht. Voor het sporten en bewegen in de openbare ruimte zijn dit uitstekende ondersteunende faciliteiten. Idealiter zou ook gebruik gemaakt moeten kunnen worden van (beschikbare) toiletvoorzieningen, bijvoorbeeld in wijkgebouwen, gymzalen, sporthallen en andere sportaccommodaties.

Acties

1. We zoeken naar mogelijkheden om de wensen en behoeften van sporters in de openbare ruimte in kaart te brengen.
2. We onderzoeken de mogelijke toepasbaarheid van diverse innovaties die zouden kunnen helpen bij het faciliteren en stimuleren van ongeorganiseerd sporten.
3. We brengen de behoefte aan multifunctionele sportveldjes in wijken en kleine kernen in beeld
4. We gaan de sportvoorzieningen, daar waar het kan, beter benutten voor ongeorganiseerde sporters.
5. We brengen de mogelijkheden van ondersteunende faciliteiten (zoals toiletten) in beeld.

Beslispunt

1. We willen 5 watertappunten inrichten.

Actielijn 5: Oplossingen voor bijzondere situaties

Schaatsbanen

Meerijstad beschikt over een schaatsbaan in Veghel en Schijndel. De 400-meter-wedstrijdschaatsbaan in Schijndel vervult in samenwerking met Wielervereniging Schijndel een dubbele functie. Skeeleren en wielrennen in het voorjaar, zomer en najaar, schaatsen in de winter. Het terrein wordt hierdoor het gehele jaar ten volle benut..

Dit voorbeeld leert dat een faciliterende gemeente die ondernemende bewoners het voortouw laat nemen, de gemeente en de inwoners uiteindelijk heel veel oplevert.

De schaatsverenigingen hebben geen inkomsten wanneer er geen natuurijs is terwijl zij wel belast worden met de vaste lasten voor nutsaansluitingen, OZB, rioolheffing e.d. De schaatsverenigingen zijn echter niet in staat deze lasten te dragen. Deze lasten worden geraamd op € 2.500 per jaar.

Beslispunt

1. We willen een structurele accommodatiebijdrage voor schaatsbanen beschikbaar stellen met het oog op de bijzondere positie waarin zij verkeren.

Paardensportterrein Schijndel

In het verleden is door vertegenwoordigers van de gemeente Schijndel een grondruil met Staatsbosbeheer (SBB) afgesproken. SBB heeft sinds de grote taakstellingen waarmee zij geconfronteerd is geen belangstelling meer in de besproken grondruil. SBB wil alleen ruilen met bijbetaling van een fors

bedrag door de gemeente, omdat het paardensportterrein nu veel meer waard is (door de investeringen van de gemeente). SBB heeft echter al geruime tijd niets meer van zich laten horen. Op dit moment brengt de Jeugdsportstichting Schijndel (JSSS) bij de paardensportverenigingen een vergoeding in rekening voor de verbeteringen die aan het terrein zijn uitgevoerd. Deze vergoeding is gelijkgesteld aan de vergoeding die alle buitensportverenigingen in Schijndel betalen. Het gaat hier dus niet om een huurvergoeding voor het terrein, maar om een bijdrage in de gemeentelijke investeringen. SBB accepteert kennelijk het gebruik door de paardensportverenigingen van het paardensportterrein zonder dat daar een vergoeding voor in rekening wordt gebracht. Praktisch gezien zou je kunnen stellen dat hier sprake is van gebruiksovereenkomst om niet. Het kenmerk van gebruiksovereenkomst is dat er geen huurbescherming op rust. De eigenaar, in dit geval SBB, kan na een aankondiging het terrein vorderen.

Actie

1. Als er een huurovereenkomst wordt opgemaakt zal er een marktconforme huur aan gekoppeld worden die voor rekening komt van de paardensportverenigingen. We gaan de paardensportverenigingen daarom adviseren om uit te blijven gaan van het huidige gebruik om niet en dit gebruik vast te leggen in een gebruiksovereenkomst mocht SBB de situatie alsnog vastgelegd willen hebben.

BTW sportaccommodaties/Sportbedrijf

Met de publicatie van de startnota van het kabinet is officieel bekend gemaakt dat de aangekondigde btw-vrijstelling op sport gaat door. De basis hiervoor ligt in uitspraken van het Europese Hof van Justitie. De sportvrijstelling is vanaf 2019 onder meer van toepassing op de terbeschikkingstelling van sportaccommodaties door organisaties zonder winstoogmerk. Dat betekent dat gemeenten en andere organisaties zonder winstoogmerk vanaf 2019 verplicht de vrijstelling moeten toepassen voor het ter beschikking stellen van sportaccommodaties tegen vergoeding.

Het moeten toepassen van de vrijstelling pakt vanwege het verlies van het recht op aftrek van voorbelasting van btw financieel ongunstig uit voor gemeenten en sportstichtingen. Een en ander leidt nu tot een extra opbrengst voor de schatkist van € 241 miljoen in 2019. Voor gemeenten en sportverenigingen leidt de maatregel echter tot een financieel nadeel van dezelfde omvang. Om gemeenten en sportverenigingen hiervoor te compenseren wordt €241 miljoen overgeheveld van de inkomsten- naar de uitgavenkant van de rijksbegroting.

Overgangsregeling en compensatieregeling

Met de wijziging van de sportvrijstelling komt er een overgangsregeling voor bestaande situaties, zodat geen herzienings-btw hoeft te worden betaald. Tevens komt er een compensatieregeling voor gemeenten en sportverenigingen, waarschijnlijk gebaseerd op concrete investeringen.

Sportbedrijf

De buitensportaccommodaties in Schijndel worden al decennia door de gemeente verhuurd aan de Jeugdsportstichting Schijndel. Sinds 2008 maken gemeente, Jeugdsportstichting en buitensportverenigingen gebruik van btw-sportregeling. In Sint-Oedenrode wordt alleen door de gemeente voor investeringen in de buitensportaccommodaties gebruikt gemaakt van de btw-regeling. In Veghel is alleen voor de laatste investeringen in kunstgrasvelden van de regeling gebruik gemaakt. Hoe de gemeente gecompenseerd gaat worden is nog niet bekend. Fiscale experts waarschuwen gemeenten die gebruik hebben gemaakt van btw mogelijkheden echter voor een te geringe

compensatie. Zij adviseren gemeenten over te gaan op de instelling van een sportbedrijf (gemeentelijke BV of NV) omdat exploitanten met een winstoogmerk gebruik kunnen blijven maken van de bestaande btw regeling.

Met het oog op de reeds in uitvoering zijnde of geplande investeringen vormt de overgangsregeling een groot risico hoe de btw over deze grote investeringen zal worden gecompenseerd. Met de instelling van een sportbedrijf kan genoemd risico worden ondervangen.

Besispunt

1. We willen de haalbaarheid van een sportbedrijf onderzoeken.

Sportkantines

Op grond van artikel 4 van de Drank- en horecawet moeten regels worden gesteld voor onder meer de schenktijden ter voorkoming van oneerlijke concurrentie. In de verordening kan daarbij onderscheid worden gemaakt naar de aard van de rechtspersoon. De gedachte hierachter is, dat bij bijvoorbeeld kantines van sportverenigingen andere normen kunnen gelden dan bij bijvoorbeeld een dorpshuis.

Actie

1. We leggen nieuwe kaders vast voor o.m. de openings- en schenktijden voor paracommerciële rechtspersonen ter voorkoming van oneerlijke concurrentie.

5 WAT LEVERT SPORT OP?

Economische waarde van sporten en bewegen

Het is een veelgehoorde vraag: wat zijn de maatschappelijke effecten en economische waarde van sport en bewegen? Bijna iedereen die zelf sport of beweegt kent het gevoel dat de effecten talrijk zijn en de waarde daarmee groot is. Dit betekent echter niet dat (maatschappelijk) geld investeren in sport en bewegen vanzelfsprekend is. We stellen steeds vaker de vraag voor welke effecten bewijst is, en of hiervan ook een onderbouwde kwantificering bestaat.

In het rapport sociaal-economische waarde van sporten en bewegen¹ is gepoogd om zo goed als mogelijk de brug te slaan tussen de wetenschap en het veld. Hiermee is het geen wetenschappelijke studie, maar geeft het een indicatie in hoeverre het mogelijk is om de (sociaal)economische waarde van sport te berekenen.

Sport en bewegen levert geld op

Uit het rapport wordt duidelijk dat het algemene maatschappelijke resultaat positief is en per persoon op kan lopen tot circa €25.000-100.000. Dit komt vooral op het conto van de baten ten aanzien van arbeid en gezondheid. De sociale waarde van sport kan echter nog zeer beperkt in geld uitgedrukt worden. Hierbij is het van belang op te merken dat nog geen rekening is gehouden met de kosten die gemaakt worden om mensen in beweging te krijgen. In het rapport wordt beschreven hoe deze resultaten tot stand gekomen zijn.

Sport en bewegen kan leiden tot diverse positieve (maar soms ook negatieve) effecten. De economische waarde van die effecten is echter veelal onbekend. Het rapport geeft een indicatie van de baten en lasten indien een (gemiddelde) Nederlander duurzaam gaat sporten en bewegen. Deze informatie kan een rol spelen bij het besluit om al dan niet te investeren in sport en bewegen en het onderbouwen van beleid. Ook biedt het handvatten bij het opstellen van maatschappelijke kosten-batenanalyses voor projecten gericht op het stimuleren van sporten en bewegen

Wie profiteert?

Als gekeken wordt naar de verdeling van kosten en opbrengsten wordt duidelijk dat het individu van veel van de effecten profiteert. De werkgever heeft uiteraard baat bij minder ziekteverzuim en een hogere arbeidsproductiviteit. Ook de (rijks)overheid profiteert van een hogere arbeidsproductiviteit via inkomstenbelastingen. Zorgverzekeraars hebben juist baat bij de afgenomen zorgkosten (samen met het individu, dat het eigen-risico betaalt, en de gemeente, die vanuit de WMO mogelijk kosten bespaart), maar lopen mogelijk ook tegen additionele zorgkosten aan als gevolg van een toegenomen levensverwachting. De baten voor de gemeente liggen, naast de afgenomen zorgkosten, voornamelijk bij de sociale effecten, minder criminaliteit en toegenomen sociaal kapitaal (en daarmee mogelijk minder eenzaamheid). De gehele maatschappij profiteert ten slotte van minder criminaliteit, toegenomen sociaal kapitaal en toegenomen leerprestaties/schooluitval. Mogelijk lopen de overheid en pensioenverzekeraars wel aan tegen hogere AOW en pensioenkosten als gevolg van een toegenomen levensverwachting.

---

¹ Wat is de sociaal-economische waarde van sporten en bewegen?, Kenniscentrum Sport en Ecorys, 2017

Wat betekent dit in de praktijk?

Een voorbeeld:

De gemeente start in een wijk een programma om meer volwassenen (25-54 jarigen) regelmatig aan het sporten en bewegen te krijgen. Van de 5.000 inwoners in de wijk blijken op lange termijn 100 volwassenen regelmatig te gaan sporten en bewegen waar zij dat voorheen niet deden. De totale sociaal-economische impact van het programma over de gehele levensduur van deze 100 volwassenen is als volgt:

1. (In)directe effecten (geprijsde markten)
  - De totale zorgkosten dalen met circa € 150.000 tot € 600.000, waardoor deze mensen mogelijk minder eigen-risico betalen en zorgverzekeraars en gemeenten minder kosten maken.
  - Echter nemen de totale zorgkosten ook met circa € 50.000 tot 80.000 toe door de gevolgen van blessures, waardoor deze mensen mogelijk weer iets meer eigen-risico betalen en zorgverzekeraars meer kosten maken.
  - Het ziekteverzuim neemt af (ondanks blessures) waardoor de groep meer productieve arbeidsuren zal hebben ter waarde van circa € 1.000.000 tot € 2.500.000, hierdoor is deze groep mogelijk in staat meer inkomen te verdienen en genieten werkgevers van een hogere productie.
  - Ook de arbeidsproductiviteit van deze groep neemt toe (naast het effect van ziekteverzuim) met circa € 500.000 tot € 2.500.000. Ook deze baat zal zowel de groep zelf als de werkgevers ten goede komen.

2. Externe effecten (niet-geprijsde markten)
  - De kwaliteit van leven van deze groep neemt toe met circa € 1.000.000 tot € 4.000.000, deze komt volledig ten goede aan de mensen zelf.
  - Ook is er een positief effect op de levensverwachting van de groep met circa € 100.000 tot € 300.000, waarbij het positieve effect op de mensen zelf zwaarder weegt dan de negatieve effecten van hogere zorgkosten voor de zorgverzekeraar en hogere AOW- en pensioenuitkeringen voor overheid en pensioenverzekeraar.
  - Ten slotte zal, hoewel dit niet in bedragen is uitgedrukt, ook het sociaal kapitaal en het plezier van deze mensen toenemen, waar met name de groep zelf voordeel van zal genieten.

Hoe is men tot deze resultaten gekomen?

De effecten van sporten en bewegen zijn in drie hoofdgroepen verdeeld: gezondheid, sociaal en arbeid. Per hoofdgroep is geïnventariseerd voor welke effecten voldoende bewijslast is, of hiervan ook een onderbouwde kwantificering beschikbaar is en ten slotte of deze effecten ook in geld uitgedrukt kunnen worden.

In het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen twee leeftijdscategorieën: 5-24 jarigen (waarbij met name effecten met betrekking tot onderwijs en criminaliteit onderscheiden zijn) en 25-54 jarigen. Vervolgens is de sociaaleconomische impact van regelmatig sporten en bewegen, ten opzichte van niet of nauwelijks sporten en bewegen, in kaart gebracht over de gehele resterende levensduur van een persoon.

Bij het interpreteren van de resultaten moet met een aantal zaken rekening gehouden worden:

- indicatie van economische waarde: Dit rapport is geen wetenschappelijke studie maar juist een vertaalslag van beschikbare wetenschappelijke kennis voor praktische toepassing. De resultaten moeten daarom opgevat worden als een indicatie;
- afbakening: In dit rapport zijn effecten van sporten én bewegen geanalyseerd.

- kosten van sport en bewegen: De kosten van sport en bewegen zijn buiten beschouwing gelaten in dit rapport;
- gemiddelde Nederlander: Effecten zijn alleen indicatief voor willekeurig genomen groepen. In de praktijk zal beleid vaak gericht zijn op specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld lage inkomensgroepen). Voor deze groepen kunnen de gepresenteerde effecten mogelijk groter of kleiner uitvallen;
- omgekeerde causaliteit: Op basis van de literatuur is niet altijd duidelijk of sport en bewegen ook daadwerkelijk de oorzaak zijn van bepaalde effecten. Zo hebben sportende mensen bijvoorbeeld minder verzuim, het zou echter ook kunnen dat mensen met een hoog verzuim niet sporten;
- directe (financiële) en externe (maatschappelijke) effecten: Eventuele indirecte effecten, zoals de waarde van de verenigingsstructuur & vrijwilligerswerk of winsten op de verkoop van sportattributen, zijn buiten beschouwing gelaten. Ditzelfde geldt voor de waarde van bijvoorbeeld zwemlessen. Ook de (economische) effecten van topsport en sportevenementen zijn buiten beschouwing gelaten.
- disconteren: kosten en baten van een project vallen zelden precies gelijk in de tijd. Om de kosten en de baten goed te kunnen vergelijken zijn de verwachte baten teruggerekend naar het huidige moment. Kortom, een baat vandaag weegt relatief zwaarder dan over een aantal jaren.

6 FINANCIEN, ORGANISATIE EN COMMUNICATIE

Financiën

De ambities en doelen in deze Sportnota zullen voor zover mogelijk binnen de bestaande sportbegroting en begrotingen van andere sectoren en organisaties worden uitgewerkt. Waar dat niet mogelijk is, wordt uiteraard een voorstel aan de raad voorgelegd.

Programmabegroting 2018 en meerjarenbegroting 2019-2021

De netto-lasten voor programma 5 Sport, cultuur en recreatie bedragen:

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	Begroting				
	2017 na wijziging	2018	2019	2020	2021
Geraamd resultaat programma	-€ 18.415.000	-€ 15.946.000	-€ 16.003.000	-€ 16.000.00	-€ 15.936.000

In de programmabegroting en de Mijlpalen voor Meierijstad zijn de volgende ontwikkelambities opgenomen:

Bestedingen nieuw beleid

Mijlpalen van Meierijstad	Begroting			
Omschrijving	2018	2019	2020	2021
Extra budget sportgala's	5.000	5.000	5.000	5.000
Sjors Sportief	10.000	10.000	10.000	10.000
Meierijstad JOGG gemeente				
- activiteiten opzetten	15.000	15.000	15.000	15.000
- promotie	5.000	5.000	5.000	5.000
Verenigingsondersteuning	40.000	40.000	40.000	40.000
Beleed ontwikkelen voor aangepaste sporten			10.000	
Masterplan buitensport Meierijstad				50.000
Incidenteel budget sportsubsidies	10.000	10.000	10.000	10.000

Investerings nieuw beleid

Mijlpalen van Meierijstad			Begroting			
Omschrijving	Investeringsjaar	Investeringsbedrag	2018	2019	2020	2021
Renovatie sportpark Rhode:						
- extra lasten:	2018	2.000.000		153.000	152.000	151.000
- beschikbaar in begroting:			-75.000	-75.000	-75.000	-75.000

Haalbaarheidsonderzoek zwembad Veghel			50.000			
Renovatie zwembad De Neul	2019	2.069.000			86.000	85.000
Sportcentrum Uniek Sporten: - realisatie - vervoer en communicatie	2020	100.000				8.000 20.000
Vervanging kassasysteem binnensportaccommodaties	2017	150.000	32.000	31.000	31.000	31.000
Vervangen tribune sporthal de Bunders	2017	65.000	3.000	3.000	3.000	3.000

Financiële invulling combinatiefuncties

De financiële invulling van de combinatiefuncties en buurtsportcoaches is gedekt via de gemeentebegroting.

Functie	Aantal fte's	Bijdrage impuls (40%)	Bijdrage gemeente (<=60%)	Bijdrage derden (<=60%)	Totaal	Dekking bijdrage gemeente
Sport **						
Sportcoach:						
- Primair Onderwijs	4,00	80.805	--	121.207	202.012	--
- Kinderopvang	1,00	20.201	--	30.302	50.503	--
- Buurtsportcoach (gemeente)	4,00	80.805	121.207	--	202.012	Reguliere (meerjaren) begroting / Mijlpalen vM
Verenigingsondersteuner	1,00	20.201	30.302	--	50.503	Mijlpalen vM
Leefstijlcoach	1,00	20.201	30.302	--	50.503	Mijlpalen vM
Meerijstad Gezond Sportief	1,00	20.201	30.302	--	50.503	Meerjaren begroting
Cultuur						
CHV Academy (docenten en coördinator)	2,20	44.443	60.000	6.664	111.107	Mijlpalen vM
Coördinator / Maker kunst en cultuur voortgezet onderwijs	1,84	37.170	--	55.755	92.926	--
	16,04	324.028	272.113	213.929	810.070	

** = In overleg nader in te vullen door betrokkenen (gemeente, onderwijs, kinderopvang e.a.).

Voorstellen voor nieuw beleid (nog niet gedekt)

Berap 2018

		Investering	Incidentele lasten	Structurele lasten
Ondersteuning SportRaad Meierijstad	2018			10.000
Inventarisatie kledingaccommodaties Veghel en St. Oedenrode	2018		25.000	
Haalbaarheidsonderzoek sportbedrijf	2018		25.000	
Haalbaarheidsonderzoek Omnisportpark Erp	2018		50.000	
Haalbaarheidsonderzoek sportpark/MFA Boskant	2018		50.000	

Kadernota 2019

		Investering	Incidentele lasten	Structurele lasten
Monitoren sportdeelname	2022		10.000	
Veilig sportklimaat	2019		50.000	
Veilig sportklimaat	2020		50.000	
Periodieke vitaliteitsscan sportverenigingen	2020		10.000	
Harmonisering binnensport	2019			70.000
Harmonisering buitensport	2019			15.000
Harmonisering zwembaden	2019			5.000
Harmonisering sportsubsidies	2019			25.000
- Bijzondere situatie schaatsbanen	2019			2.500
Ombouw kunstgras korfbalveld in natuurgras voetbalveld PWA-sportpark Veghel	2019	60.000		2.600
Aanleg kunstgras korfbalvelden sportpark De Kienehoef Sint-Oedenrode	2020	180.000		13.000
Aanleg kunstgras korfbalveld sportpark Spoorzicht	2021	90.000		6.500
Turnvoorziening Meierijstad	2020	350.000		18.250
Vervanging zwembad De Beemd	2020	p.m.		p.m.
Energiescan sportaccommodaties	2019	10.000		
Revolverend investeringsfonds duurzaamheid	2019	100.000		
Inrichten van 5 watertappunten	2019	20.000		1.200
Sportevenement Meierijstad	2019			25.000

Organisatie

Momenteel onderzoeken we de mogelijkheden voor professionalisering van de organisatie met betrekking tot het maatschappelijk vastgoed. Hierbij wordt ook onderzocht hoe we de exploitatie en het beheer van sportvoorzieningen zo efficiënt mogelijk kunnen organiseren.

Sportbedrijf

Mede met het oog op het behoud van de fiscale mogelijkheden, maar ook de organisatorische en technische voordelen, willen we een haalbaarheidsonderzoek naar de instelling van een sportbedrijf uitvoeren. Doel is invoering per 1 januari 2019, de datum dat de bestaande btw regeling komt te vervallen.

Bij instelling van een sportbedrijf gaat het sportbedrijf de binnen- en buitensportaccommodaties exploiteren. Sportverenigingen betalen het sportbedrijf een kostendekkende huur voor het gebruik van de sportaccommodaties die door de gemeente Meierijstad gedeeltelijk aan hen wordt gesubsidieerd. In de kostendekkende huur is een component opgenomen voor eigenarenonderhoud. Het sportbedrijf van Meierijstad gaat als eigenaar van de accommodaties dit onderhoud uitvoeren.

Samenwerking binnen bestuur en beleid

Voor samenwerkingen in de praktijk is samenwerking op bestuurlijk vlak een randvoorwaarde. Sportverenigingen en welzijnsorganisaties lopen steeds meer tegen dezelfde vragen aan, zoals bijvoorbeeld het werven van vrijwilligers. Daarnaast is veelvuldig contact tussen de beleidsmedewerkers sport en aanpalende sectoren een essentiële randvoorwaarde. De beleidsmedewerker van de toekomst heeft een verbindende en faciliterende rol waarbij de beleidsmedewerker nieuwe initiatieven aanjaagt en creatieve oplossingen probeert te vinden. Als de sport binnen het sociaal domein versterkt moet worden zijn deze competenties van essentiële waarde. Het ondernemende karakter komt daarmee meer naar de voorgrond. Er ontstaat meer dynamiek. Door schaalvergroting en de versnippering van de portefeuilles te verminderen krijgen medewerkers meer tijd en ruimte om te "ondernemen".

Communicatie

Een breed gedragen sportbeleid waar veel partijen in Meierijstad aan bijdragen, maakt dat nog meer inwoners gaan én blijven bewegen en sporten. Met die gedachte hebben we het proces om te komen tot deze nieuwe Sportnota, dan ook ingezet: samen met partners en onze interne organisatie.

Het proces is in meerdere fasen uitgevoerd. Eerst heeft een fusiewerkgroep een notitie voor toekomstig sportbeleid opgesteld. Hierin zijn de resultaten van onderzoeken onder sportverenigingen door het Kenniscentrum Sport en het Verwey Jonker Instituut verwerkt.

Via een startbijeenkomst in mei 2017 voor een brede groep van partners, zoals sportverenigingen, scholen, jeugd- en welzijnsorganisaties, is direct en indirect input verkregen. Daarna hebben we een lange termijnvisie geformuleerd voor 2030. Vervolgens hebben we deze visie uitgewerkt in een concept-beleidsnota waarin de resultaten van de Sportmonitor 2017 (enquête onder sportverenigingen) zijn meegenomen. Tenslotte is de concept-beleidsnota afgestemd met de Sportraad Meierijstad.

BIJLAGEN